

R
7515

Bibliotheca Reckiana.

P III V. 10

Tahs
Kristigas Mahzibas
Grahmata,

teem Latweefcheem
par swehtu isfkaidroschanu

farakstita
no Gehrpiiles un Sonnakstes
Basnizkunga Stender.



Aisputte,
pee Jekoppe Friedrike Hinz
1776.





Mihlee Latweefchi.

Schi kristigas Mahzibas grahmata
irr jums par sivehtu isfkaidro-
schanu juhfu tizzibas un zerri-
bas farakstita. Apdohmajeet sche tohs Dee-
wa zellus pee Latweefchu tautahm. Ta ka
zilweks papreefch behens, pehz sehns, tad
puifis irr, eekam pilnigs un prahtigs wihrs
tohp, ta arridsan Deews tahs Latweefchu
tautas jo deenas us preefchu, lihds pilni-
gas latfihshanas un sivehtifshanas wadda.

Papreefch bij juhfu pirmi tehwiu teh-
wi tumfchi pagani. Pehz tappe tee gan
kristiti, bet firdi un mahjas pagani palikke.
Tad sustija Deews ta sivehta Ewangeliuma
mahzibu schinni semme, un taifni Mah-
zitaji sahze tohs Latweefchus no Deewa
wahrdeem fskaidri mahziht.

4-III A

Tartu Riikliku Olikooli
Raamatukogu

2334



faknoja ta Deewa wahrda sehkla! Ko tee
 laudis basnizá mahzijahs, tas gahje wehjá.
 Jo mahjás ne bij pahtarneeki, un tee behr-
 ni us-auge fá tee lohpi, bes Deewa wahr-
 deem. Tee wezzaki turrejahs tikkai ahrigi
 pee teem swehteem liffumeem. Un kad tee
 us-anguschi behrni jau us to gahdaja, fá
 puissis seewu apnemtu, un meita pee wihru
 eetü, tad spehdehs tee ar zeetu galwu un
 bes lustes pee wezzahm mahtehm (jo skohl-
 neeki ne bija) diwi trihs neddetas fuhri
 gruhti mahzitees. Pusslihs ismahjiu-
 schees pee Mahzitaja skrehja, lai tohs pahr-
 klausa, pirms tee pachi famifferi wahrdi
 atdsiffe. Un kad Mahzitajs galwu kratti-
 dams ne gribbeja peeneht, tad bij schel-
 schanas par zeetu galwu! Bet zeetu sirdi,
 kas no paganiskas audsinaschanas nahje,
 ne minneht minneja. Un kad Mahzitajs
 tik ko ar mohkahn peenehme, tad turpmaht
 tee bes prahta ismahjiti wahrdi jo deenas
 sudde, kamehr sirds atkal tuffscha palikke,
 fá papreeksch. Kur warreja pee tahdeem,
 kas ne eeradduschi no masahm deenahm
 Deewu atsicht un bihtees, kristigu dsihwo-
 schanu mekleht?

Uf

Uf fá preezigs buhtu es, kad schi tum-
 fiba wissur buhtu pahrgahjusi! Bet Dee-
 wam schehl wehl Augschsemme, wissurwai-
 rak pee Meschineekeem, dauds sehtas ir-
 raid, fur tik ko Lehwinu-reissi proht!

Pehz tam usmuddinaja Deews schurp
 un turp gohdigus lautianus, kas speedehs
 grahmatneeki tapt. Schee sahze mahjás
 pahtarus un behrnu-mahzibu skaitiht, un
 turpmaht arridsan tohs jaunus Deewgald-
 neekus zil spehdami mahziht. Zaur to
 sahze ta Deewa-atsichschanu eeksch zeemeem
 wairotees.

Nu, gohds Deewam! grahmatneeki
 plafchahs. Lai tas scheligs Deews tohs
 wairo, fá tahs swaigsnes pee debbes!

Bet kas wehl pee pilnigas Deewa-atsich-
 schanas truhkst, tas irr labbas grahmatas
 un skohlas.

Par labbahm grahmatahm Deews jau
 gahda un Mahzitajus us to skubbina. Es
 pateizu mannam Deewam, fá winsch man
 sawadi to prahtu un spehku dewis, par
 juhsu isfkaidroschanu rakstiht.

U 3

Bet

Bet grahmatas ween ne isffaidrohs juhfu tautu. Zif tahdu lassitaju atrad-dihs, kas ar pilnu prahtu un apdohmu lassa, un ko tee lassijuschi, pahrodhoma? Kad Mahzitas druzin zittadi waiza, ne ka no galwas mahziuschees, tad paschi grahmatneeki mutti atplehtuschi ne bu ne ba proht atbildeht. Woi tad tee bes sin-nas ismahziti wahrdi, kautschu gan flannigi no muttes is-eet, jau ihsta Deewa-atfihschana un tizziba irraid? Ka buhs tahdeem pee pilnigas Deewa-atfihschanas flucht, kas ne eeradduschi dohmaht un prahtu zillaht?

Par to nu Skohlas lohti waijadfigas irr. Bet tahdas Skohlas, fur tee Skohlas-behni ne ween skaidraki lassihht, jau-kas meldeijas wilkt, un pahstarus un behrnu-mahzibu flannigi ismahzahs, bet fur arridsan Deewa wahrdi un ta kristiga mahziba zaur jautaschanahm un isstahstischana isffaidroti, un behni pee prahtazillaschanas eeraddinati tohp.

Gan Widsemme pee wissahm basnijahm Skohlas irraid. Bet ka tas irr Kursemme? — Affaras birst, to minneht! — Eche jerreju es, ka ta mihta Tehwa-sirds muhsu

muhsu Deewa, kas sawus laudis us preek-schu wadda, arridsan par to gahdahs.

Ik schehligs Deems! usskubbini muhsu Zeenigu Leekungu un schehligu Semmes-Zehwu, kas augstu Skohlu preeksh jauneem kungeem ar leelu gohdur Zelgawa ustaisiis, ka tas arridsan teh-wischki par plaschaku isffaidroschanu tahs Latweeschu tautas schinni semme gahdatu, un pee iffatras basnijas, Latwiskas Skohlas, ka winsch to senn apnehmees, ustaisiht passubbinatu. Zif apgaismotas dwehseles muhsu wissmihlaku Leekungu un Semmes-Zehwu par to fwehtihhs. Zif rohkas zillafees us debbes par winnu, un zif patefischanas tur preeksh Jesus krehsla winnam atffannehs. Deems puschko winnu par to ar wiss-augstaku laimi un spohschu waldischanu wirs Semmes, ar ilgu un preezigu dsihwoschanu lihds pehdigeem firmeem matteem, ar nemirstamu peeminu un slawu pee wissahm Latweeschu tautahm, un pahstards ar jo gaischaku frohni debbesis.

Usmohdini arridsan wissus Zeenigus Kungus, ka tee ka Zehwi par sawu lauschu dwehselehm, kas Deewam peederr, wai-

wairaf gahdatu, un kahdu teesu no tahs naudas un mantas, fo Deews teem ne welti dewis, **Patwiskahm Skohlaim dahwatu.** Zif apgaismotas dwehseles winnus arriðsan swehtihð, un teem winnã deenã tapat pateikð. Lai Deews winneem par to pastahwigu laimu un gohdu us zilts-ziltim dohd, un pastarõs spohschu krohni debbesis.

Bet juhs **Grahmatneeki,** darrait tamehr, kas juhsu spehka irraid, un effect Basnizungeem ohtra rohka pee draudses mahzishanas. Deews juhsu alga buhs schait laizigi un tur muhschigi.

Juhs **Tehwi,** kas ne mahkat lassihð, un to dsirdeet, ne schehlojeet to pehdigu naudu, fo juhs gan gruhði pelnat, preeksch juhsu behrneem isdoht, kã tee grahmatneeki tohp. Ak kã swehta irr tahda nauda Deewa preekschã!

Bet juhs **Tehwi,** kas juhs paschi grahmatneeki essat, mahzajt juhsu behrninus no masahm deenahm swehtas mahzibas un grahmatas. Tas buhs ta wissdahrgakã manta, fo tee no jums mantohs, un par
fo

fo tee weenreis juhsu truhdus zeenihð, un tur debbesis jums pateikð, un muhscham ar jums preezasees.

* * * * *

Behl no weenas augsti waijadfigas dwehseles-leetas man ar jums ja runna, prohti no tahs ihstas tizzibas eeksch taifnas dsihwoschanas, kã juhs no leefas tizzibas, kas tik dauds laudis apmahna un peewill, warretut isfargatees.

Tas leelakajs pulks ne wihscho prahnu zillahð un pee sawas sirds strahdahð. Winni pakaujahs us to ahriðu buhschanu, kã tee kristitu lauschu wahrdu walka, paharus ismahzjuschees, basnizã eet un pee Deewa galda turrahs. Bet tahdi bijuschi, tahdi paleek. — Skaugi, wiltineeki, netaifni, dsehrejji un sagli, tapat tizz Deewa behrni effoschi un swehti tapt. Jo tee dohma, kã tee no Deewa eestahditi Swehtijumi wiss labbu darroht, lai paschi buhtu kã kuhdami. Ne apdohmadami, kã schee Swehtijumi tikkai usmohdinataji un wad-ditaji us swehtu dsihwoschanu tad irraid, kad zilneki teem klausa un zeenigi turrahs.

Tapat tee, kas weenreis no Mahzitaja pee Deewa galda peenemi tappusch, tuhdaal drohschi paleef dehl sawas dwehfeles, bes wiffa apdohma, arrig winni arridsan ta dshwo, ka zeenigeem lohzeekleem pee Deewa draudses peederr. Tahdi teem swehteem likkumeem aplamu swehtu spehku, bes paklausigas firds, peemehro. Zikreis tahdi pee grehku fuhdseschanas un pee Deewa galda eet, dohma tee ar Deewu parradus lihdsinaht, ka tee jaunus parradus warr kraht. Winni eedtrohschinajahs ar to, ka Mahzitajs tohs swehtijis, lai zeenigi, lai nezeenigi bijusch.

Tahda irr blehschu: tizziba, kas ne gribb prahtu zillaht, nedf pee sawas firds strahdaht. — Kad tahdeem wiffgruhthas nastas usliktu: gaweht, leekus swehtkus swehtiht, tahlus zellus eet, bildehm uppureht, preeksch swehtekleem semme Krist, sints krustus mest, us zelleem rahpt, kappatees, un Deews sinn kahdus ehmus darriht, tad tee wiff aplam un bes sinnas darritu. Bet kad teem buhs gudraekem tapt, prahtu zillaht, un sawu paschu firdi waldht, tad tee ne ansi greeesch,
un

un paleef pee saweem mihleem eeraddumeem, kautschu tee ka sinn ka lohpischi buhtu. Ta mekle tahdi weenu zellu us Deewu, kas ar wiannu, kahrumeem un eeraschahm kaderr, un prahtam un firdi gruhtribu ne darra.

Bet ak ka peewilleet juhs sawu nabbagu dwehseliti! — Woi Jesus tapehz par juhsu grehkeem maksajis, ka jums grehku bishwiba buhtu? ka juhs par sawahm dwehfeleshm ne gahdatut? ka juhs warretut ka sawalneeki darriht, ko gribbedami, un tomehr swehti tapt? — Ak ne! — Deewa baukli, Praweeschu wahrdi, Jesus skohla, Apustuku mahzibas, wiffa teesa pasaulé, wessels prahts un patti sinnama firds, sché pretti stahw un netiklus apkaune. Woi tahdi leekuli irr no Deewa dsimmusch? Woi tahdi tohp no swehta Garra dsihiti? Woi tahdi warr pee swehta Deewa kluht? — Ne kas, ka Deewa bishaschana, zilweku mihlestiba, taisuiba un tiklums, irr ta zeeniga sataisichana pee Deewu nahkt, un to muhschigu laimu debesis eemantohht. Kas pretti darra, un apzeetinajahs, paleef pasuddis, lai winsch desmitreis wiff mahzijeos, un simtreis pee
Deewa

Deewa galba bijis, un Deews sinn kà leeljahs, tizzoh. To grubtaka buhs pehz ta fohdiba tahda kauna zilweka.

Kas irr krisriba? kas irr pahitari? kas irr basniza? kas irr biftis un Deewa galds? kas irr wiffa tizziba? — Bes ihstas atgreeschanas un labboschanas, wiff tihri mahnekli, pee aklas zerribas us Jesus affinim, irraid. Bet pee firnigas atgreeschanas, pee Deewabihjaschanas, un tainas dsihwoschanas irr tee leeli Swehtijumi. Swehtijumi, kas muhs eeksch wiffa labba siprina, un to firdi fataifa, Deewam un tai muhschibai zeenigi pretti eet. Tee irr Swehtijumi, kas teem klausigeem Dizzigeem Deewa meeru un swehtu dwehsehles duffu, eeksch behdahm atspirigschanu, un us mirschanas gultu swehtu eepreezinschanu dahwina.

Nu, mihslee Latweeschi. Deews irr tohs laikus juhsu nesapraschanas lihds schim panessis. Bet taggad wiansch pawehl wiffem wiffas mallas no grehkeem teescham atgreesstees, un jaunu kristigu dsihwoschanu, kà Deewa behrneem peenahfahs,
us-

usnemt. — Deewa walsstiba ne tohp jums usspeesta. Za arridsan ne irr sapni un usleelzettu atrohnama. Jums wajjag to mekleht. To tas irr juhsu muhschiga laima. Dfennetees, fakka Jesus, pehz Deewa walsstibas! Ruhpeitees deenas un naktis par to, un darrajt pehz tahm mahzibahm, kas us to wadda.

Schi Kristigas Mahzibas Grahmata irr us scho swehtu padohmu farakstita. Schè irr tee Swehti Stahsti, us to wiffa swehta tizziba dibbinajahs. Schè irr ta Behrnu Mahziba skaidraki pahrtulkota. Schè irr tahs Behrnu Mahzibas Istahstischana, kas jums Deewu un to Pestitaju, un juhsu swehtu laimu pee firds keel. Schè irr tee Wiffswehtakti Wahrdi no Bihbeles islassiti, kas wiffas swehtas Mahzibas schinni grahamata apstiprina.

Lasseet scho Grahmatu ar swehtu fianu, pahrdohmajeet tohs wahrduhs tahs pateesibas, speedeet tohs dsilli juhsu firdis, un darrajt pehz teem. Tad juhs tohs swehtus auglus scheid laizigi zerriba, un
tur



tur muschigi debbes = pilniba krahseet.
 Mahzait juhsu behrniaus tapat no ma-
 fahm deenahm. Kenmeect arridsan tahs
 Swehtas gudribas Grahmatinnu; un
 turpmaht tahs Augstas gudribas Grah-
 matu, flahst, tad juhs jo deenas jo wai-
 rak eeksch Deewa atsihschanas un eeksch
 swehtischanas audsin augseet.

Lai tas shehligais debbes = Lohms
 Schahs Grahmatas pee wiffahm dweh-
 selem swehti, la mehs us preekschu gu-
 draki, taisnaki un swehtaki, un us swehtu
 muhschibu zeenigi fataisiti tohpam. Wit-
 na swehtam Wahrdam lai irr gohds un
 flawa! Amen.



Pirma

Pirma dalka.

Swehti Stahsti

no wezzas un jaunias derribas laikeem.



I.

Rà Deews to pasauli raddijis.

- S**efahkumā raddija Deews to debbesi un to semmi.
2. Pee debbes stahdija Deews Sauli, mehnesi un swaigsnes.
 3. Wirs semmes lifke Deews sahles, pukēs, labbibu un kohkus, ar fawahm sehflahm, us augt.
 4. Tad raddija Deews dsihwas waissas, siwis, putnus un lohpus, no wiffahm kahrtahm pa pahreem.
 5. Pehdigi raddija Deews diwi zilwekus, wihrisku un feewisku.
 6. To wissu raddija Deews eeksch feschahm deenahm, un duffeja septitā deenā, un eeswehtija to par swehdeenu.

Swehtas dohmas.

Debbes, semm' un wiffas leetas
Irr ta leela Deewa darbs.
Winna gohds pild wiffas weetas.
Ak tu augstajs debbes-starys!
Sikreis tewi eerangu,
Augstu Deewu peeminnu.

B

II. Rà



II.

Rà Deews tohs zilwekus raddiis.

Zee pirmi divi zilweki bij Ahdams un Ceewa.

2. Do wihru taifija Deews no semmes-pihetes, un eedwaschoja winnam to dsihru dwehsele.
3. Do seewu taifija Deews no wihra fahn-
faula.
4. Abbi tappe pehz Deewa lishfibas fwehti
un bes grehkeem radditi.
5. Winnu starpà eestahdija Deews to laulibu,
un eedewe teem to waldischanu par wiffu
femmi.
6. Winnu mahjas-weeta bij tas jaukajs pa-
radihses-dahrs, fo Deews pats bij is-
pufchkojis.
7. Turpat dewe Deews teem pirmeem zilwe-
keem to wiffpirmaku baufli, kà teem ne buhs
to widdischku lohku aiskahrt, un draudeja
teem to nahwi, ja tee no ta ehdihs.

Gwehtas dohmas.

Rur irr pirmas meefas fahkums?

Semme, no ka barrojahs.

Rur irr dwehseles amahkums?

Deews, pee ka ween norimstahs.

Semm' un debbes ne pild man,

Irr man Deews, tad irr man gan.

III. Rà



III.

Rà tee zilweki grehkòs krittufchi.

Zee pirmi zilweki ne palikke paradihse, zaur
wella wainu.

2. Ur wiltu nahze schis fkaugis pee tahs see-
was, tschuhffas gihmi, un apmahnija win-
nu ar mihlstu mehli, it kà Deews to wiff-
lab-
baku lohku tihfcham effoht aisleedsis, kà tee
zilweki ne tik gudri tapru, kà pats Deews irr.
3. Za seewa tizzeja teem melleem, un eekahs
roja ta lohka auglu.
4. No launas eekahroschanas nahze tas grehks,
kà ta par Deewu ne behdadama faru roh-
ku issteepe, un no ta lohka ehde.
5. Do wihru winna arridsan pahrrunnaja, kà
ir tas Deewa nebehdneeks tappe, un no ta
aisleegta lohka ehde.

Gwehtas dohmas.

Wels, no Deewa pirms atkappis,

Skaugis tohp un melfulis.

Zilwekus ar melleem krahpis

Un tohs grehkòs eeweddis.

Melli, wiltus, fkaudiba,

Zee irr elles dsimtiba.

B 2

IV. Rà



IV.

Rà Deews to paradihses-grehtu sohdiijis
un to Pestitaju sohlijis.

Wehz tabs pirmas apgrehtofchanas fawze
Deews Ahdamu un Gewu preekschâ.

2. Fas wirs pahrette to wainu seewai, un
fchi tai tshubfkai.
3. Ead nolahdeja Deews to wellu lihds ar to
tshubfku, un nospreede par teem zilwe-
feem fuhru grehtu maifi, un to nahwi, un
isdinne tohs no tabs paradihses.
4. No ta laifa irr wiffi zilweki grehzigi, wahr-
guti un inrtstigi.
5. Gan Deews buhtu warrejis tohs zilwekus
pawiffam atmeft.
6. Bet tas mihlajs debbes-Dehws tohs schehs-
loja, un sohlija fawu Dehlu zilweka kahrtâ
par Pestitaju fuhtht.
7. Zaur scho zerribu irr tee tizzigi Wezz-tehwi
fwehti tappuschî.

Swehtas dohmas.

Sohdidams to pirmu grehtu
Deews wehl schelligs parahdahs,
Un zaur miblestibas spehtu
Jesu fuhtht apfohlahs.
Naturr manna firsina:
Deewam firds irr tehwischka.

V. Râ



V.

Râ Deews to pirmu pafauli ar uh-
dens-pluhdeem nosohdiijis.

Zee pirmi zilweki pafaulê tappe jo deenas jo
besdeewigi un nebehndneeki. Zee rihsje un
plihsteja, un dshiwaja tâ, it kâ ne buhtu
Deews debbesis.

2. Ead isdeldeja Deews zaur uhdens-pluhdeem
(fas no debbes un no semmes nahze) wiffus
zilwekus, putnus un lohpus wirs semmes,
kâ wiff noslihke.
3. Neas ween bij tobrihd Deewabihjatajs.
4. To isglahbe Deews ar teem faweseem leelâ
lawâ, fas kâ pils bija taifita.
5. Tur usturreja Deews arridsan wiffas waifs-
las no putneem un lohpeem, fo Deews pats
bija peemeddis. Jo tur bija barriba us wif-
fu gadsfahrtu fakrahta.
6. Kad tee uhdeni atkal bij nosikkufchi, stahdija
Deews beidscht to warra-wihkfi ni padebbeki,
par weenu sîhmi, kâ tai pafauli ne buhs
wairs zaur uhdens-pluhdeem pohstâ eet.

Swehtas dohmas.

Pirmi pafauls-behrii fahze
Plihtcht, mankoht, Deewu smeet,
Ramehr uhdens-pluhdi nahze,
Ead tee slihkt un bohjâ eet.
Ut par pohstu dshiwofchan,
Swehtajs Deews, pafargi man.

B 3

VI. Râ



VI.

Rà Deews Ahbramu un wianna dſimmumu ſwehtijis.

Pehz uhdens-pluhdeem tappe tee zilweki elkaſ deewigi un pagani, kaſ preekſch mehmeem elkeem, deeweſkeem un bildehm klannijahs un teem uppureja.

2. Ahbrams ween wehl turrejahs pee ta dſihwa Deewa debbeſis.
3. Tam ſohlija Deews, kà no wianna dſimmuma tam Peſtitajam nahkt buhs.
4. Ahbrams tizzeja un klauſija Deewam eekſch wiſſahm leetahm. Tappehſz tohp wiſſeſch ar ridſan taſ Tehws wiſſu Tizzigu noſauktis.
5. Wianna dſimmumu usnehme Deewos par ſaweem laudim. Taſ bij tee Iſraëliteri un Judi, pee kurreem papreekſch ta iſta tizziba us to tobrihd wehl gaidamu Peſtitaju bija.

Swehtas dohmas.

Pagani preekſch elkeem klannahs,
 Kaſ nei rebſ, nei dſird, nei proht,
 Taſ irr mahnu mahniſchanas,
 Veeluhgt to, kaſ ne ſpehj doht,
 Eſ ar ſwehtu Ahbramu
 Dſihwam Deewam kalpoſchu.

VII. Rà



VII.

Rà Deews tohs Iſraëliterus waddijis.

Ahbrama dſimmums aiſgahje baddalailà us Egiptes femmi.

2. Tur tappe tee pehz no' ta breeſiniga ſchnina Waräus lohti wahrdſinatti.
3. Bet Mohſus, Deewa kalps, iſwedde wianna ar leekeem Deewa brihnumeem, tuſſneſi.
4. Tur derwe Deewos zaur Mohſu ſawus bauſluſ ar leekeem ſibbineem un pehrkoneem.
5. No tuſſneſcha eewedde Deewos tohs baggata ſemmé, un ſuhtija Praweefſchuſ, kaſ tohs laudis mahzija.
6. Bet tee Iſraëliteri bij lohti pahrgalwigi un elkadeewigi. Tappehſz bij teem dauſ no ſweſcheem eenaidneekkeem jaſeefſch.
7. Zik reiſ tee us Deewu atgreefſch', ſchehloja un iſpeſthja Deewos winnaus atkal.

Swehtas dohmas.

Deewos patſ weſdams ſawus laudis
 Taufà ſemmé eeweddis,
 Iſraël to labbu handijs
 Sawu Deewu apnijis.
 Paſarg Deewos pee pilnumu
 Zewim greeſt to mugguru.

B 4

VIII. Rà



VIII.

Rà Deews pahr teem Judeem waldijis.

Deews waldija pahr faweem laudim eefah kumà zaur Praweescheem un Sohzeem.

2. Bet kad tee to deerwifcku waldifchanu apniks fe, dewe Deews teem pehz winnu gibbes fchanas Kehniaus.
3. No teem bija Dahwids, kas papreecksch gan na-puisis biijis, tas wiffu labbakajs.
4. Tam fohllia Deews, kà no wianas zilts tas Pestitajs nakts. Un tabapehz tappe tas Pestitajs Dahwida Dehls nefaucts.
5. Bet tee Kehnini tappe lihds ar teem laudim jo deenas jo elkadeewigi un launi, famehr wiffa walsts ispohtita un tee laudis us Bahbiloni zeetumà aiswesti tappe.
6. No turrenes Deews winnus atkal ispestija.
7. Bet jo deenas jo wairak sahze tee Basnijkun gi un Rakstumahzitaji, kà leekuli tohs laudis apmahniht, Deewa wahrdus pahrgrohs siht, un zilwezigus likkumus zeeniht, kas mehr tee appaeksch fweeschas Keemeru waldifchanas nahze.

Swehtas dohmas.

Deewa fwehtu waldifchanu
Judi fenn atmettuschi.
Jesu, sawu dwehfels-gannu
Tee ar ne peenehmusch.
Kas tas par zeetsirdibu,
Atmest Deewa walstibu!

IX. Rà



IX.

Rà tas Pestitajs peedsimmis.

Radtee Judi jau appaeksch Keemeru waldifchas nas bija, nahze tas Pestitajs pafaulè.

2. Papreecksch suhtija Deews to engeli Gabriel us Nazaretas Judu semmè, pee weenas jumprawas no Dahwida zilts. Wianas wahrds bij Mahria.
3. Tai fluddinaja tas engelis, kà no wianas Meefas, zaur ta fwehta Garra spehku, Deewa Dehls zilweks peedsimis.
4. Pa tam tappe Mahria ar Jasepu no Dahwida zilts faprezzeta, un Deewa engelis stahstija winnam to Deewa brihnumu.
5. Pehz tam aisgahje abbi us Betlemi.
6. Turpat irr tas Pestitajs stalli peedsimmis, autinòs eetihts un fillè eelikt.
7. Suhdal fluddinaja Deewa engelis scho leelu preeku gameem laukà pee nakts.
8. Un wiff debbes, pulks apdseedaja scho dahrgu peedsimfchanu Jesus, dseedadami: Gohds Deewam augstibà, meers wirs semmes, un teem zilwekeem labs prahts!
9. Par fwehtu peemineschanu schahs preezigas peedsimfchanas Jesus tohp ik gads tee preezigi seemas-fwehtki fwehtiti.

Swehtas dohmas.

No mums greest to grehku-fohdu
Deewa Dehls dsemme Betleme.
Atstahdams to debbes-gohdu
Rabbadsinsch gull fillite.
Sweiks wirs semmes Pestitajs!
Nahz man sirdi, Mihalakajs!

X. Rà



X.

Rà Jesus us-audsis.

Sil to Jesus Betlemé bij peedsummis, atspis-
deja teem Gudceem Austra-
semmé jauna swaigsne. Ta waddija tohs us Betlemi,
to jaunpeedsummusehu Tudu-
Kehniaru un Pestitaju peelubat.

2. Kad tas Kehniarsch Erodis to dsirdeja, un doh-
maja, kà Jesus walsts no schahs pafaules effo-
ti, melleja wiasch to Jesus behrnu nokaut.
3. Wiasch likke wiffus behrniaus Betlemes
teefà aplaut, dohmadams, kà ir Jesus taps
nokauts.
4. Bet Jahseps un Mahria bij us Deewa en-
gela parahdischanu nakit zittur aisgahjusehi.
5. Pehz tam auge tas Jesus behrns, un pee-
nehmehs ikdeenas tahdà gudribà, kà wiasch
jau, dirpazmit gaddus wezz buhdams, ar
teem augsteem Mahzitajeem Deewa namma
no augstahm un swehtahm leetahm farunna-
tees warreja.
6. Kamehr wiasch pilnam us-auge, bija wiasch
wiffseem behrneem par mahzibu faweem
Wezzakeem lohti paklausigs.

Swehtas dohmas.

Jesus behrna kahrtà buhdams,
Wezzakeem paklausija,
Un ikdeenas wezzaks kludams
Auge swehtà gudribà.
Behrneem irraid wehlejs Deews
Paklausihz un mahzitees.

XI. Rà



XI.

Rà Jesus kristihts tappis.

Rad Jesus jau trihsdesmit gaddus wezz bija,
usnehme wiasch to swehtu Mahzibas am-
matu, un likkabs us to zaur to swehtu Kristi-
bu eefwehtitees.

2. Jahnis tas Kristitajis Kristija to Kungu Jesu
Jordanes uppé.
3. Tuhdal atskanneja Deewa ta Tehwa balfs
no debbesim: Schis irr mans mihlajs Dehls,
pee kà man patikschana irraid.
4. Zur klast noliddinajahs tas swehts Gars no
debbesim, kà weens ballodis, un palikke us
Jesu.
5. Pehz kristibas tappe Jesus no swehta Garra
tuknefi wests, fur wiasch no wella fahrdi-
nahs tappe.
6. Bet Jesus uswarreja to wellu ar Deewa
wahrdeem.
7. Un kad tas wels atstahje, Falpoja wianam
tee swehtii engeli.

Swehtas dohmas.

Jesus kristihts, Tehwam sohla
Wianna prahtu peepildihz.
Kristiba irr swehta skohla
Grehku-prahtram atfazzihz.
Nohst juhs grehti! To ir es
Tewim sohlihts, debbes-Tehws!

XII. Rà



XII.

Kà Jesus to swehtu Mahzibas-
ammatu walkajis.

Jesus bija tas leelajs Praweets un Mahzitajs
no debbes.

2. Wiasch mahzija zaur wissu Judu semni,
ne ween basnizās un flohlās, bet arridsan
wissur, kur laudis pee wiāna fanahze, un
usnehme wissus nabbagus grehzineekus, kas
pee wiāna steidsahs.
3. Wiasch apstiprināja farwu debbefigu mahzi-
bu zaur dauds brihnuma, sishmehm.
4. Wiasch dseedināja wissus neweffelus, aklus,
kurlus, tiplus un spittaligus, ar weenu wahr-
du, jeb rohku uslikdams.
5. Wiasch isdsinne tehs wellus no teem ap-
fehsteem, un darrija daschus nomirruschus
atkal dsihwus.
6. Wiasch usnehme arridsan diwpaizmit ne mah-
zitus wihrus par Mahzekteem un Apustuleem.
7. Tee fabija trihs gaddus pee wiāna, kà tee
no wiāna leezineeki buhtu.
8. Bet tee Bariseeri un Naksstumahzitaji eenih-
deja to Kungu Jesu, tapehz, kà wiasch teem to
pateefibu fazzija, un wiānu wiltibu apkaunesa.

Swehtas dohmas.

Jesus walka augstā gōhdā
Sawu swehtu ammatu,
Un tohs grehzineekus mohda
Atgreesfees us taisnibu.
Mahzitaju ammatš swehtš.
Klaufi winneem Deewa pehz.

XIII. Ko



XIII.

Ko Jesus mahzijiš.

Jesus mahziba irr tas zelsch us debbes pee
swehtas dsihwoschanas.

2. Wiasch fluddināja: kà tas debbes, Dehws
farwu weenpeedsimmuschu Dehlu par Pestis-
taju dewis, (ar scho padohmu) kà teem buhs
swehteem tapt, kas eeksch Jesus wahrdu tizz,
tas irr, kas wiāna mahzibu usnemim un
pehz tahs turrahs.
3. Bet schi irr Jesus mahziba: Mums buhs
atgreesfees no wezzas grehka-buhfchanas, un
jaunu taisnu buhschanu sirdi usnemt.
4. Mums buhs ne tikfai ahrigi pehz Deewa
baufleem un pee Jesus likkumeem turretees,
bet farwu tizzibu eeksch augleem tahs tizzibas,
tas irr, eeksch Deewabihjaschanas un zilwe-
ku mihlestibas rahdiht.
5. So krustu, ko Deews usleek, buhs mums
pazeetigi panest, un ne us semmes, bet us
debbes dsihfees.
6. Un wiss, kas mums waijaga, buhs mums
eeksch Jesus wahrda isluhgtees.
7. Par paligu un waddonu fohlīja Jesus to
swehtu Garru pee farwa wahrda peelst.

8. Beide



8. Beidscht apfohlja Jesus pastarâ deenâ
wiffus mirronus mohdinaht un teefah, un
tohs labbus un taifnus debbests eewest, bet
tohs taunus un netaisnus ellê eegrubst.

Swehtas dohmas.

Staigah Jesus swehtas pehdas,
Mihleht Deew' un tuwaku,
Taisnam buht un pahrzeest behdas,
Gaidiht debbes = dsihwibu.
Tas ta swehta tizziba,
Ko mums Jesus mahzija.



XIV.

Râ Jesus apfkaidrohts tappis.

Jesus parahdija weenreis trim no foweem
Mahzelleem fatwu gohdibu wirs ta kalna
Tabor.

2. Wirsch tappe turpat preeksch wiannu azzim
apfkaidrohts. Winna drahnas tappe tik
baltas kâ sneegs, un winna waigs spihdeja
kâ ta Saule.
3. Tur arridsan parahdijahs fkaidribâ Mofsus
un Elias. Dee runnaja ar Jesu no wianna
nahwes un augfchamzelschanas.
4. Tad fazzija Pehteris no leela preeka: **Af**
schê irr jauka buhschana! Gribbam mehs
schê palikt!
5. Us weenreis nahze fkaidra padebbes, un wees
na balfs no tahs: Schts irr mans mihtajs
Dehls, us ko man labs prahts irr, to buhs
jums klaufist.
6. Tad kritte tee Mahzelli us fatwu waigu:
Zehluschees redseja tee Jesu ween, kâ paz
preeksch.

Swehtas dohmas.

Jesus spihd kâ Saules spohschumis
Wirs ta kalna Tabora.
Af kahds ne isfakkams kohschumis
Buhš tur debbes walsiba,
Kur es Deema gohdibu
Skaidrahm azzim redseschu.

XV.

Rà Jesus us sawu nahwi fataifijees.

Rad Jesus laifs atnahze, par zilweku greh-
keem zeest un mirt, gahje wiasch (zettortà
gadda sawa fwehta ammata) us Jerusale-
mi, un stahstija zettà saweem Mahzektteem,
kas ar wiarku Jerusalemé notiks.

2. Puhpuku fwehdeenà eejahje Jesus Jerusa-
lemé, un tappe ar leelu gamwilefchanu un goh-
du no teem laudim usæmets.
3. Bet tee augstee Basnizkungi un Naktstumah-
zitaji mekleja to Kungu Jesu, kas ikdeenas
basnizà tohs laudis mahzija, nokaut.
4. Leelas zettortdeenas wakkara ehde Jesus ar
saweem Mahzektteem to Leeldeenasjehru pehz
wezza likkuma, un eestahdija to fwehtu Wak-
kar ehdeenu par weenu jaunu likkumu.
5. Pehz Wakkar ehdeena masgaja Jesus sa-
weem Mahzektteem tohs kahjas, un deve-
teem to leelu Mahzibu:
6. Tà kà wiasch, tas kungs un Meisteris buh-
dams, winneem kà kalps tahs kahjas mas-
gajis, tà buhs teem arridsan sawa starpà
weens ohtram eeksch mihlestibas kalpoh.

Swehtas dohmas.

Jesus pareds past'ras mohkas
Un us nahwi fataifahs.
Wiasch ne bihstahs bendes rohkas,
Drohfsch eeksch nenoseedibas.
Al kà swehts, kas firdi spohsch
Sawds pastards irr drohfsch.

XVI. Rà

XVI.

Rà Jesus pee sawas dwehseles zeetis.

Pehz swehta Wakkar ehdeena isgahje Jesus
ar saweem Mahzektteem no Jerusalemes,
un eegahje eljes dahrsà, un nehme Pehteri,
Zahni un Zehkabu lihds.

2. Turpat irr Jesus zilweku grehku dehl ne is-
fakkamas dwehseles mohkas preeksch Deewa
teefas zeetis.
3. Winna firds tappe noskummusi lihds nah-
wei. Wiasch trihzeja, drebbeja un bailejahs.
4. Gan trihs reis pee semmes kisdams sawu
debbefu Zehwu peeluhdse, kà fchi nestunda
drihs pahrzeetu, bet tomehr padewehs wiasch
Deewa gribbeschanai.
5. Bet kad wiasch jau ar tahs nahwes zihni-
jahs, luhdse wiasch jo stipraf, un winna
sweedri kritte kà affinslahses pee semmes.
6. Kad parahdijahs wiinkam weens engelis,
un eestiprinaja to.
7. Pehz pahrzeestahm dwehseles mohkahm us
mohdinaja Jesus sawus Mahzektus, kas
eemiggusch bija, un gahje pats saweem
eenaidneekem pretti.

Swehtas dohmas.

Jesus pahrzeeksch dwehseles mohkas
Deewa teefà drebbedams,
Affin's swihst un pihschlòs lohkahs,
Kad es biju pestijams.
Par to es tew Jesin nu
Sawu dwehseles swehtaju.

C

XVII.



XVII.

Kà Jesus grabbts un faisthts tappis.

Sit fo Jesus no eljes, dahrfa isgahje, bija tas wiltineeks Judas, kas pee Jesu par schelmu tappis, ar leelu pulku klahht.

2. Tee sagrahbe un fahje to Kungu Jesu, un aiswedde to us ta augsta Basnizkunga nammu.
3. Jesus gan buhtu warreis wiffus eenaidneekus ar weenu wenigu wahrdu faspahrdiht, bet wianna krusts bij no Deewa nodohmahts un no teem Pramescheem fluddinahts.
4. Tad behdse wiffi Mahzekli nohst. Pehteris ween gahje no tablenes lihds, un eegahje arridsan augsta Basnizkunga nammâ.
5. Tanni paschâ nakit aisleedse Pehteris trihs reis farwu Meisteri, nodeewadamees, kâ wiasch to ne pasihstohht.
6. Bet tas Kungs Jesus atgreesehs un luhfoja us Pehteri. Tas gahje wiannam zaur firds. Un wiasch isgahje ahra un raudaja gauschi.

Swehtas dohmas.

Neds kâ Jesus tohp par kaunu
Nakit sagrahbts un fahjeets,
It kâ darrijs wiffu kaunu,
Jebchu buhdams augsti swehts.
Tâ tu, Jesu, panestis,
Ro es biju pelnijs.

XVIII.



XVIII.

Kà Jesus us nahwi pasuddinahts tappis.

Papreeksch tappe Jesus nakit preeksch Basnizas-teefas wests, un kâ wiltigs Mahzjtajs netaifni apfuhdsehts un us nahwi pasaudehts.

2. Kad to Judas tas wiltineeks redseja, ats mette wiasch to affins-naudu un pakahrahs.
3. No basnizas teefas tappe tas Kungs Jesus Leelâ Peekdeenâ agri preeksch semmes-teefas wests, un pee ta semmes-fohga Pilatu, kâ weens dumpineeks apfuhdsehts.
4. Pilatus gan sinnaja kâ Jesus newainigs bija, un stahdija weenu slesparwu lihds ar Jesu lauschu preekschâ, lai tee weenu no abbeem isluhdjahs, kas swabbads taptu.
5. Bet tee laudis no teem Basnizkungeem un Naktumahzitajeem rihditi, par to slesparwu luhdse.
6. Tad likke Pilatus to Kungu Jesu neschehligi lihds affinim fatchaust, kâ teem laudim par Jesu eeschehlotohs.
7. Bet tee jo wairak kâ trakki plohsijahs, brehdami: Sitt wiannu krustâ! Sitt wiannu krustâ!

C 2

8. Peh



8. Pehdigi masgaja Pilatus fatwas rohkas un fazzija: Es esmu newainigs pee tahm affinim fchi taifna.
9. Tad brehze wiffi laudis: Lai nahf winna affinis pahv muuns un muhsu behrneem!
10. Tad nodewe Pilatus to Kungu Jesu winna eenaidneekem, ka tas krussta fists taptu.

Swehtas dohmas.

Jesus wisseem darrjiss labbu
 Nahwes: fohdu dabbujis,
 Bet tas brihwibu atdabbu,
 Kas to fohdu pelnijis.
 Ea us Jesu gulleja
 Pasaules noseedsiba.



XIX.

Ka Jesus pee krussta fists tappis.

- R**ad Jesus us nahwi iswestis tappe, bij winnam fatwu paschu krusstu nest, un dauds feewas apraudaja to.
2. Us tahs maltajamas weetas nahkusch, fitte tee saldati to Kungu Jesu nesechligi ar leelahm dseltu-naglahm, zaur rohkahm un kahjahm, pee krussta kohka, stary dimi launas darritajeem.
 3. Pee krussta kahrdams lihdsse Jesus ar swehtu prahtu wiffpirmak par farweem waidineekem, ka tas debbes. Tehws teem to grehku peedohu.
 4. Pehz fohlija Jesus to paradihses: preeku debbesis tam weenam grehzineekam, kas pee krussta kahrdams fatwus grehkus aifinne un Jesu peeluhdsse.
 5. Pehdigi pawehleja Jesus fatwu dwehfeli farwam debbesus: Tehwam, un galwu nokahris, mirre.
 6. Bet weens saldats, gribbedams ihsti sins naht, arrig Jesus teescham nomirris, usduhre winna fahnus ar schkehpu, un tuhdat affins un uhdens isfrehja.

Swehtas dohmas.

Jesus tohp pee kahjahm, rohkahm
 Krussta kohka kladinabts.
 Tur winsch mirris leelahm mohkahm.
 Uk tu swehtajs Deewa prahts!
 Zaur scho swehtu uppuri
 Muhsu grehki delbeti.

XX.

Rà Jesus lihkis aprakts tappis.

Rad Jesus wehl krustā kahre, tappe ta faule par Deewa brihnumu pilna mehnes laikā lihds launaga laikū aptumšchota.

2. Eā, Eā Jesus nomirre, notikke leela semmes trihžefhana, akmins-kalni plihse un dauds fwehti zehlehs no mirroneem.
3. Tas pils-kungs, kas pee Jesus nahwes klapt bija, un tohs brihnumus redseja, sa- bihjahjabs lohti un sazzija: Pateesi schis' irr tairns zilweks bijis un pats Deewa Dehls!
4. Un wiffi laudis fitte pahre sawahm kruhtim un deme Jesum gohdu.
5. Pret wakkaru nonehme tas Runnas-kungs Jaseps un Mikadeems Jesus affinainas mees sas no krusta, un eelikke tahs ar gohdu jaunā kappā, kas klint' eezirsts bija, un wehle leelu akmini preeksch kappā durrim.
6. Bet tee enaidneeki Jesus likke to akmini aissehgeleht un ar fargeem lihds trefschu dees nu opfargah, tapehž, Eā Jesus bij sazzijis, trefschā deenā atkal zeltees.

Ewehtas dohmas.

Jesus tappe kappā gullis,

Eur no wahrgoem duffejis.

Ir es tapschu bedre pullis,

Kad es wahrgohht peekuffis.

Ead ta meesa duffeht ees,

Bet to diwehsel' usnems Deems.

XXI.

Rà Jesus no mirroneem zehlehs.

Paschā Leeldeenas fwehdeenā agri tappe Jesus atkal dsibws, un isgahje ar jaunu gohž dibu no ta kappā.

2. Tuhdal nahze Deewa engelis no debbes ar leelu skaidribu, un nowehle to akmini, un tee fargi tappe Eā apmirruschi.
3. Patlabban nahze trihs seewas pee kappā, Jesus lihki swaidiht. Schahm seewahm stahstija tas engelis, Eā Jesus auscham- zehlees.
4. Tahs seewas stahstija to tuhdal teem Mah- zekteem, bet tee turreja to par bahbu pafalku.
5. Tee fargi atmohduschees daudsinaja to ar- ridsan wiffā Jerusalemē.
6. Tanni paschā wakkarā atspihdeja Jesus pee aissehgstahm durrim saweem Mahze- kleem, un rahdija teem tahs naglu sibmes eeksch rohkahm un kahjahm, un to sibmi eeksch eedurteem fahneem.

7. Ak Eā lihgsmi tappa nu tee Mahzekli, Ead tee sawu Kungu un Meisteri pasinne, un at- kal dsihwu redseja.

8. Par fwehtu peeminneschanu tohs preezi
gas augfchamzelschanas Jesus no mirroneem,
tohp ifgads tee leeli Leeldeenas: Swehtki
fwehtiti.

Swehtas dohtmas.

Jesus zeltahs libbs ar fauli.
Atjaunotâ gohdibâ.
Tapat atfels manni fauli
Jauna skaidrâ meeftnâ.
Us to fwehti preezajohs
Un to nahwi ne bihstohs.

XXII.

Râ Jesus us debbes brauzis.

Wehl tscherrdesmit deenas pehz farwas aug
fchamzelschanas rahdijahs Jesus saweem
Mahzektlem, un eestahdija to fwehtu Mahz
zitaju=ammatu, un to fwehtu Kristibu.

2. Zur klacht sohlja wiasch saweem Mahze
ktem to fwehtu Garru no debbes suhtiht.
3. Ir Pehteram, kas to Kungu Jesu bij ais
leedsis, uswehleja Jesus no jauna to fwehtu
ammatu.
4. Pehdigi nowedde Jesus sawus Mahzektus
us to eljes kalnu. Zur uslikke wiasch sa
was rohkas us teem, un fwehtija tohs.
5. So darrijs zehlehs Jesus azzim redsoht us
debbes, fur wiasch pee Deewa labbas roh
kas walda.
6. Us weenreis atspihdeja diwi engeli. Tee saza
zija: Kâ Jesus weenreis tapat leelâ gohdâ at
nahls, Kâ tee to redsejusehi debbests brauzam.
7. Un tee Mahzektu gahje ifdeenâs basnizâ, pees
fauze un flarweja Deewu, un gaidija to
fwehtu Garru no debbes.

Swehtas dohtmas.

Jesus usbrauzis us debbes
Zehwa walstî apsehdahs.
Par to manna dwehfel drebbehs.
Kad tai weenreis ja schkirrahs.
Ta ais=ees, fur Jesus irr,
Kas tur mannu dattu schkirr.



XXIII.

Rà tas fwehtajs Gars no debbes nahjis.

Defmità deenà pehz Jesus debbes braufschanas, paschós Waffaras-fwehtkós, nahje tas fwehtajs Gars no debbes, pahre teem Mahzekleem, kà kahda auka.

2. Wissi tappe ar debbefigu gaischumu apgaifmoti, un wirru mehles tappe kà uggunigas.
3. Duhdal fahje tee Mahzekli eefsch daschadahm fweeschahm wallodahm, ko tee muhscham ne bij mahzijuschees, Deewa leelus darbus isteift.
4. Eà tappe tee Mahzekli derrigi, ikkatrai tautai farwà wallodà to fwehtu Ewangeliumu mahzih.
5. Kad wissifweeschineeki par to lohti brishnijahs, tad fahje Pehsteris to fwehtu Ewangeliumu no Jesu fluddinah.
6. Tad tappe tanni deenà pee tuhkstoschahm dwehselehmi tizzigi un kristiti, un dabbusa arridsan to fwehtu Garru.
7. Par peeminneschanu tahs atnahschanas ta fwehta Garra no debbes, tohp ifgads tee preezigi Waffaras-fwehtiki fwehtiti.

Swehtas dohmas.

Swehtajs Gars no debbes nahjis
 Mahzeklus apgaifmoja
 Katris Deewa darbus fahjis
 Isteift augstà gudribà.
 Upgaifmo man arridsan
 Swehtajs Gars ar saproschan.

XXIV.



XXIV.

Rà tee Apustuti to fwehtu Ewangeliumu mahzijusch.

Nad tee Mahzekli jeb Apustuti Jesus to fwehtu Garru bij dabbusche, isgahje tee par pasauli, fluddinaja to fwehtu Ewangeliumu starp Judeem un paganeem, un us taifija dauds leelas kristitas draudses schurp un turp.

2. Schahm pirmahm kristitahm draudsehmi dauds jazeefsch bij, un dauds kristiti laudis tappe us daschadu wihsi breefsmigi nomohziti.
3. Bet schee fwehti Mahzekli gahje ar drohschu prahnu un Jesus wahrdu teifdami farwai nahwei pretti, un apstiprinaja ar farwahm affinim to fwehtu Ewangeliumu.
4. Un jo wairak tee kristiti laudis speesti tappe, jo wairak isplattijahs tas swehts Ewangeliums.
5. Starp scheem Waijatajeem bij arridsan weens lohti nikns Warifeeris, wahrda Sauls.
6. Tam atspihdeja un fauze Jesus no debbes.
7. Zaur to tappe winsch atgreesfs, kristihts un tas leelajs paganu Mahzitajs, Pahwils wahrda.

Swehtas dohmas.

Jesus fwehti preezas-wahrvi,
 Ko Apustuti mahzija,
 Bij teem Dizzigeem: tik dahrgi,
 Kà tee mohkas ne behda.
 Ir es Jesus mahzibu
 Lihds par nahwei zeenischu.

XXV.

No tahm draudsehm pehz Apustuku
laiteem.

Pehz Jesus debbes brauckchanas tappe tee Judi
jo deenas jo nifnaki, un plohsijahs pret tahm
Krishtitahm draudsehm, kamehr tee Keemeri wita-
nas walstibu libds ar Jerusalemi isposhtija.

2. Tad nahze tahm Krishtitahm draudsehm jo
gruhtakas Keisareem, kamehr tas Keisars Kon-
stantinsch pats to Krishtigu tizzibu usaehme.

3. Nu gamileja wiffas Krishtitas draudses par
faldu meeru, un ustaisija wiffur basnizas.

4. Bet turpmaal sahze tee Biskapi zeltees, sweschus
liffumus zeenht un sawa starpa sastrihdetees.

5. Tas Keemeru Biskaps zehlehs par swehtu
Zehwu, kam wiffi Kattoli klausa.

6. Un tas Greekeru Biskaps palikke par Wezzu
Zehwu, kura mahzibu arridsan tee Keewi zeem.

7. Pehdigi usmohdinaja Deews Wahzsemme
weenu Mahzitaju, tam bija wahrds Wahs-
tinsch Lutters.

8. Tas atskaidroja to swehtu Ewangeliumu no
Bibbeles, un wiina Wahziba geld eeksch
muhfu draudsehm.

Swehtas dohmas.

Deews mums Ewangeliumu

Atskaidro no Bibbeles.

Par scho augstu swehtijumu

Tew, Deews, fakkam meh's palbees!

Eai schis gaifchums kattu brihd'

Mums un muhfu behrneem spihd.

Ra Widsemme un Kursemme pee
Krishtigas mahzibas tiffusi.

Wezzos laikos bij par wiffu Widsemmi un
Kursemmi tihei pagani, kas, no blukkeem
iszirstus elkus, zeenija.

2. Jummals, Pehrkunis, Laima, Dehla,
Semmes-mahte, Juhras-mahte, Meschu-
mahte un Mehstu-bahba, bij wiinau Deewi,
kas ne kur irraid.

3. Pakalni, birses un kupli kohki bij teem swehti,
Kurpat tee teem mirroneem un garrineem
Wekos un Kurzumos uppureja.

4. Zitti tsehuhffas ka swehteklus mahjas bar-
roja.

5. Burwoji, ragganas un wella beedri wiffur
bija.

6. Mahai, puhki, wilkati, pesteki un bahbu
pafakkas bij wiinau tizziba.

7. Paschi dshwoja tee ka lohpi, no Deewa un
wiina wahrdeem ne ko sinnadami.

8. Bet preeksch 600 gaddeem gaddijahs, ka
Wahzsemmes Kohpmani ar fuggem muhfu
juhrmallä nahze. Tee sahze to Nihges
pilsfatu ustaisiht.

9. No ta laika nahze arridsan Krishtitu kauschu
wahrds sehinnis semmes, un tee pagani, kas
ne ar labbu gribbeja, tappe ar arruspeesti,
Krishtiteem tapr.



10. Bet fo tas dands palihdseja. Jo tee dsihz
woja fleppeni un mahjäs pehz eeradduschas
paganu buhschanas.
11. Kamehr tas fwehts Ewangeliums ir scho
semmi atskaldroja.
12. No ta laika, gohds Deewam, tee fwehti
Deewa wahedi bashizä fskaidri mahziti, un
tee laudis us Deewa zellem wadditi tohp.

Ewehtas dohmas.

Pagani un tumfchi fkaugi
Bij papreeksch tee Latweeschi.
Bet nu irraid Jesus draugi
Deewa wahidös mahziti.
Deews lai allasch { Widsemme
Kursemme
Paleek tawa semnite!



D h t r a d a l l a .

E a f w e h t a

B e h r n u = M a h z i b a ,

tas wisseem no galwas fskaidri
ja ismahzahs.

Tas pirmajš Gabbals.

Tee desmit Deewa baukli.

Kas runna eeksch teem desmit baufleem?

Vats Deews, muhsu Kungs.

Tas pirmajš baukli.

Tew ne buhs leekus Deewus zeenih.

Tas ohtrajš baukli.

Tew ne buhs to wahrdū Deewa tawa Kung
ga neleetigi walkaht.

Tas treschajš baukli.

Tew buhs to swehdeenu swehtih.

Tas zettortš baukli.

Tew buhs tawu tehru un tawu mahti zees
nih un gohdaht, kà tew labbi flahjajs, un tu
ilgi dšihwo wirs semmes.

Tas peektajš baukli.

Tew ne buhs slexawam buht.

Tas festajš baukli.

Tew ne buhs laulibu gahnih.

Tas septits baukli.

Tew ne buhs sagt.

Tas astots baukli.

Tew ne buhs ar netaisnu leezibu melloht.

Tas dewits baukli.

Tew ne buhs tihkoht pehz zitta zilweka
mahjahm.



Tas desmitajs bauflis.

Deu ne buhs eekahroht zitra zilweka kalpu, kalponi, lohpu, nedš kaut kahdu leetu, kas zitam peederr.

Ko draude Deews teem, kas pret ſcheem bauſleem darra?

Kà wiaſch tohs kà eenaidneekus bahrgi ſohdihs, un arridsan tehrou grehkus pee behrneem atrees, lihds trefſham un zettortam augumam.

Ko ſohla Deews teem, kas pehz ſcheem bauſleem dšihwo?

Kà wiaſch tohs kà draugus ſwehtihs, un arridsan wianu behrnu behrneem labdarrihs, lihds tuhſtoſſcheem augumeem.

Ko mahzees tu no teem desmit Deewa bauſleem?

Es mahzohs no teem Deewa prahtu atſiht, kà man buhs deewabihiigi, gaddigi un taiſni dšihwoht.



Tas ohtrajs Gabbals.

Ta kristiga Tizziba.

Ta pirma nodatta.

Es tizzu eekſch Deewu to Tehrou, to wiſſu walditaju Radditaju tahs debbes un tahs ſemmes.

Ta ohtra nodatta.

Es tizzu arridsan eekſch Jeſu Kriſtu, to ween-peedsimmuſchu Deewa Dehlu, muſhu Kungu, kas zaur ta ſwehta Garra Spehku no tahs jumprawas Mahrias zilweks peedsimmis. Kas Pilatus laikà nomohzihts pee krusta kohka mirris un aprakts tappis, un to elles walſti us warrejis. Trefſhà deenà atkal augſham zehlees no nahwes, uſkaphis debbefis, kur wiaſch us Deewa gohdibas krehſtu walda. No turrenes wiaſch atnahks, to paſtaru teefu noturweht, tik lab par teem, kas wehl dšihwo, kà arridsan par teem, kas jau nomirruſchi.

Ta trefſha nodatta.

Es tizzu arridsan eekſch to ſwehtu Garru, kas to kriſtigu draudsibu ſabeedro, apgaiſmo un ſwehti. Es tizzu arridsan grehku peedohſchanu, to nahkamu augſhamzefſchanu tahs meefas, un pehz tam to muſſchigu dšihwoſchanu.

Ko mahzees tu no tahs kriſtigas Tizzibas?

Kà Deews tas Tehws man raddijs, uſturr un par man gahda. Kà Jeſus Kriſtus man no grehkeem peſtijs un ar Deewu iſihdſina. Un kà tas ſwehtis Gars man us wiſſu labbu dſenn, un ſwehtu darra, Kad es paklauſu.



Tas treschaj's Gabbals.
Ta fwehta Luhgſchana.

Kas irr to fwehtu Luhſchanu mahzjis?

Muhſu Kungs un Peſtitaj's Jeſus Kri-
 ſtus.

Kà pawehleja wiſch luhgt?

Muhſu Tehws debbeſis. Lai fwehtih's
 tohp taws waheds. Lai nahk pee mums tawa
 Walſtiba. Taws prahs lai noteek kà deb-
 beſis, tã acridſan wies ſemmes. Dohd mums
 ſchodeen muhſu deeniſchku maiſi. Un peedohd
 mums muhſu grehku parradus, kà ir mehſ fa-
 weem waidineekeem peedohdam. Un ne lau-
 muhſ kahrdinaſchana kriſt. Bet atpeſti muhſ
 no wiſſa launa. Jo tew peederr ta walſtiba,
 tas ſpehks un tas gohds muhſchigi muhſcham.
 Amen.

Ko mahzees tu no tabs fwehtas luhgſchanas?

Deewu firſnigi pecluhgt un peefaukt par
 wiſſahm wajjadſibahm, wiſſuwairak par
 tahm, kas pee dwehſeles fwehtibas wajjaga.

Tas



Tas zettort's Gabbals.
Ta fwehta Kriſtiba.

Kas irr to fwehtu Kriſtibu eſſahdjis?

Jeſus Kriſtus.

Kà fazzija wiſch us ſawcem Mahzkeem?

Eita zaur wiſſu pakauli, un mahzait wiſ-
 ſus laudis, un kriſtijat tohs eekſch to wahedu
 ta Tehwa un ta Dehla un ta fwehta Garra.
 Kas tizz un kriſtih's tohp, tas taps fwehts,
 bet kas ne tizz, tas taps paſuddinahts.

Ko mahzees tu no tawas Kriſtibas?

Kà Jeſus man pae lohzetli ſawas Kriſtitaſ
 draudſes usachmiſ, un kad es kà tizzigs un
 paklaufigs Deewa behrens turrohs, tad buhſ
 man teeſcham weenreis par lohzetli tabs muh-
 ſchigas debbes, draudſibas tapt.

D 3

Tas

Tas peektajs Gabbals.

Tas swehtajs Mahzitaju-ammats.

Kas irr to swehtu Mahzitaju-ammatu
eestahdijis?

Jesus Kristus.

Kà eestahdija wiasch to?

Jesus fazzija us saweem Mahzekeem:
Meers lai irr ar jums! Kà mans debbesu
Tehws man suhtijis, tapat suhtu es juhs ar
ridsan. Kad Jesus to bija fazzijis, uspuhte
wiasch sawu swehtu dwaschu us saweem Mah-
zekeem, un fazzija: Remmeet to swehtu Gar-
ru! Kurreem juhs tohs grehkus peedohfeet,
teem paliks tee grehki peedohxi. Un kurreem
juhs tohs grehkus paturreseet, teem paliks tee
grehki paturreti.

Ko mahzees tu no ta swehta Mahzitaju-
ammata?

Kà Kristus pats teem Basnizas Teh-
weem to swehtu ammata uswehlejis, Deewa
wahrdus skaidri mahziht, to zektu us debbes
rahdiht, un teem nabbageem tizzigeem grehzi
neekeem, kas atgreeschahs, tohs grehkus Dees
wa weeta peedoht.

Tas

Tas festajs Gabbals.

Tas swehts Wakkar-ehdeens pee Deewa galda.

Kas irr to swehtu Wakkar-ehdeenu eestahdijis?

Muhfu Kungs Jesus Kristus, tanni nakst,
kad tas nodohs tappe, nehme tas to
maisi, pateize Deewam, un pahlaufe to, un
dewe to saweem Mahzekeem, fazzidams:
Remmeet un ehdeet, tas irr manna meesa,
kas par jums dohta tohp. To darrajt mannis
peeminnedami.

Tapat nehme Jesus to bikkari ar wihtu,
pehz ta Wakkar-ehdeena, pateize Deewam un
dewe to saweem Mahzekeem, fazzidams:
Remmeet un dserreet wissi no ta. Schis bik-
keris irr ta jauna eestahdichana mannas affi-
nis, kas juhfu labbad isleetas tohp, par greh-
ku peedoschanu. To darrajt, zeekahrt juhs to
dserreet, mannis peeminnedami.

Ko mahzees tu no ta swehta Wakkar-ehdeena?

Kà mans Kungs Jesus no leelas mihlesti-
bas man sawu meesu un affini dohd, mannu
tizzibu stiprinaht, un to zerribu tahs muhschi-
gas dschwoschanas eeffsch man wairoht. Un
kà es ar jo labbu prahtu dsichtohs, wiaam
par gohdu dschwosht, un us to swehtu muhschi-
bu zeenigi fataisitees.

D 4

Zekta



Zella = rahditajs us debbes,
 kas behrneem ja mahzahs.

1.
Gesich weenu Deewu tizzu es.
 Zehws, Dehls un Gars, tas ir tas Deews,
 Kas raddijs semin' un debbesi,
 Kas wald un gahda spehzigi.

2.
 Das zilweks bij eefahkumã
 Swehts, laimigs, nenoseedsibã.
 Zaur wellu nahze pasauté
 Grehks, nahwe, wiffa nelaine.

3.
 Bet debbes, Zehws muhs schesloja
 Un sawu Dehlu suhtija,
 Kas zilweks dsimnis, Jesus Krist,
 Un sewi likkajs krustã fist.

4.
 Das muhs it dahrgi ispirzis
 Un wella walsu pohstijis,
 Kã mehs no grehkeem schlihtiti
 Us debbes taptum swehtiti.

5.
 Ko Kristus muhs nopelnija,
 So swehtajs Gars teem dahwing,
 Kas turrahs ar teem Tizzigeem
 Dee Jesus swehteem Likkumeem.

6. Kas



6.
 Kas us to tizz, un atgreeschahs,
 Un taini dsihwoht cetaifahs,
 Un gehdigi nodsihwojis,
 Das mirstohet ee-eet debbesis.

7.
 Kas paleef sauns un zeetsirdigs,
 Un Deewa wahedam ne klausigs,
 Das dsihws jau wellam riklé leen
 Un nomirris us elles skreen.

8.
 Kungs Jesus, tew es peefauzu,
 Dohd man to ihstu tizzibu,
 Tad es zaur tewim isredschts,
 Scheit un tur muhscham buhschu swehts.

D 5

Zellae

Zelka-rahditajs us taisnu dsihwofchanu,
 ko behrneem no masahm deenahm pa
 gabbaleem ja mahza, un zikreis
 waijag, ja peeminn.

1.

Ar Deewu fahz, ar Deewu beids
 Fkattu leetu, ko tu steids.
 Ar Deewu fahzis, laimesees.
 Un beidsis, Deewam fall paldees.

2.

Ne leezees tillai flawas pehz,
 Ka leekulis, preeksch azzim swehrs.
 Deews firdi reds, wiatsch atklahj to
 Un wiffu wiltu apkauno.

3.

Kad starpums tew no laudim fchirr,
 Darr tamehr kas pareisi irr.
 Deews fkatthas pascha tumshumâ,
 Kas winna preekschâ fkaldriba.

4.

Ne beedrejes ar beskauneem,
 Bet turri tohs par gahnekteem.
 Deews weenreis tur preeksch sohdivas
 Ir tarus wahrdus noteefahs.

5.

Il rihdôs un il wakkarôs
 Padohdees Deewam pahtarôs.
 Kas aismirst to ne wihschodams,
 Tohp pagans, wellam peederrams.

6. Ne

6.

Ne mello, Deewu minnedams,
 Nei swehre, zittus mahnidams,
 Kas meef un dwehfel noswehre,
 Tik lab, ka wellam, uppure.

7.

Kad atnahk mihta swehdeena,
 Tad eij ar preeu basuiza.
 Ja ne, tad flimmums atmakfahs
 To wainu tahdas kuhtribas.

8.

Kad tehws un mahte wahji tohp,
 Tad tohs ar mihtu firdi kohp.
 Kas wezzumâ tohs behdina,
 Das sunna gohdu nopelna.

9.

Ne neewa taru turwaku,
 Sew pascham dauds irr truhkumu.
 Wehl newa dsimnis pasaulê,
 Kam daschadi wehl ne brehke.

10.

Ne spaid, kas masaks irr par tew,
 Un ne krahj affaras us sew.
 Kas scheitan zittus wahrdfina,
 Tam farwâ laikâ atmakfa.

11.

Al strahda labpraht, tu mans behrs,
 Tizz, flinkums niknaks, ne ka mehrs.
 Dauds saunu dihkajs isdohma,
 Un greht un kaunu dsemdina.

12. Kas



12.

Kas darrams, sehodeen padarri,
 Padarrijs faldi duffesi.
 Kas baschidamees rihitu gaid,
 Kad amahf rihis, jo wairaf waid.

13.

Us labbu tikkai eeraddees.
 Ceraddumam leels spehks pateef.
 Kad labs, tad tew par laimu buhs,
 Kad launs, tad tew par pohstu kluhs.

14.

Eeksch ehshanas un dsershanas
 Ur fahf un gauflu ja turrabs.
 Kad ne buhs wairs, fo isplihstehf,
 Bads speedihs sagt jeb deedeleht.

15.

Ne peedserrees, kad weefiba,
 Jeb tiigs un frohgs tew eewilla.
 Par lohpu dshreis pahweherschahs
 Un elles-sehru fatafahs.

16.

Behdf maukofshanas fahribas,
 Tur newa laim' un fwehtibas.
 Taws fwehts un schlihtajs debbes, Tshws
 Neschlihtu tew ne eeredsehfs.

17.

No tawas fahrtas prezzejees,
 Ja ne, tad behdas laulafees.
 Kas Deewu bihstahs, lihdf ar tew,
 To draugu mihto, ta ka few.

18. Raug



18.

Raug labb us taweem behrnineem,
 Pahrgalwoht, siinkoht, ne lauj teem.
 Kad redsehfs tee Tew gohdigu,
 Tad dshsees ar us tikkumu.

19.

Ne ischkehrd, fo tew dewis Deews,
 Zuksch tappis pehz noraudafees.
 Kur tad buhs dahrgi kummofi?
 Tapehz us preekschu pataupi.

20.

Bet ne krahj mantu netaifnu,
 Zaur fo dasch tohp par negndru,
 Pats ffreedams elles waimanás,
 Lai mantineeki lustejahs.

21.

Ne aiskarr, kas tew ne peederr,
 Nei palihdf slehpt, fo saglis ferr.
 Tas makfahs tawas affinis
 Un meef un dwehfel isphstlihs.

22.

Ne leedsees makfahf parradu,
 Jeb zitta fuhru nopennu.
 Kas aisturr to, tas wellam derr
 Un sawa brabta affins dserr.

23.

Ne krahp, kad tu fo pahrdohdi,
 Jeb fo no zitta eemaini,
 Nei ar, kad tew kas ja taifa,
 Jo krahpt irr wella gudriba.

24. Ne



24.

Ne lausees fweeschâ rohbeschâ,
 Mei pahrzelt eschas kaimina.
 Kà wilks weens semmes, saglis leen
 Un laupidams pats pohstâ fkreem.

25.

Kas tew irr eedohts gohdigi,
 Do taifni kohp un pafargi,
 Kà ne noteek zaur tewim fshahds.
 Dik lab kâ sagts, kas ne glabbahts.

26.

Kas tew preeksch azzim leekahs jauks,
 Ne allasch irr ustizzigs draugs.
 Ne tizz, pirms labbi pasihsti.
 Lai mehle tew ne apmahni.

27.

No ta, kas zittus apmello,
 Utraujees, un ne klaufi to.
 Kà schultis irr ta walloda,
 Kas zitta gobdu aplaupa.

28.

Ne skauj, kad zittam wairak irr.
 Kà gribbedams Deews katram schkurr.
 Kad effi gehrbis un pa ehdis,
 Kad Deewam pateiz peetizzis.

29.

Ne ispaud zitta maininas,
 Us labbu greef, kâ peenahkaks.
 Kad zittam kaunu ne zeksi,
 Sew pascham gobdu taupifi.

30. Bet



30.

Bet kad tu redsi launumu,
 Kad sinau dohd ar taistibu.
 Jo kas pee grehka kluffu zeesch,
 Sew pascham affas rihkstes greefch.

31.

Ne peemirst tawâ dschwibâ,
 Ko zits tew labbu darrija,
 Un ne makfa ar launumu,
 Kà lahsti tew ne trahpitu.

32.

Ea pafaul pilna wiltibas,
 Ko darridams tew ja fargahs.
 Ne fshahde zitteem — Raugi ar
 Kà zitti tew ne fshahdu dair.

33.

Wehl ja mahzaks fchi gudriba:
 Kur? Kad? un kâ? irr ja runna.
 Updohma eekam runnais.
 Dasch few zaur mehli fshahdejis.

34.

Ko fleppeni draugs stahsta tew,
 Do paturr kluffinam pee few.
 Kamehr ne teikts, ne weens ne minn,
 Kad isplahpahts jau wiffi sinn.

35.

Ea gekka firds eeksch muttes irr,
 Dauds phuffsch un jauz un ne ischkurr.
 Bet gudram mas irr walloda,
 Dauds dsird un wairak pahrdohma.

36. Ko



36.

Ko usneemdams, apdohma wehl,
Kà tas tew pehz ne taptu schehl.
Pehz darba padohms wehlu sahlf,
Kad kauns un fflahde pakkat nahlf.

37.

Kad kahdà leetà missejees,
Ead zeetà prahtà ne teepjees.
Mums alloschanas daschadas,
Kas gudris irr, drihs labbojahs.

38.

Kam gribbahs turpmaff gohdà fluhf,
Dauds ja mahjahs un ja zeefch gruht,
Eo darridams pazeetigi,
Deewam un laudim patiffi.

39.

Ne tohpi behglis, teffkulis.
Deews wiffur tewi atraddihs.
Kad jau us behgshan' palaidcees,
Ead pohsts un lahsti pakkat ees.

40.

Kad jits tew pahri darrijs,
Ne kildajees, kà sahtneris,
Neds atreebjees pats dusmibà.
Eai Deews un Kungi noteefa.

41.

Ne palaid tawu dusmibu,
Kas darra tew par besprahtu.
Eo dusmu-sirds kà ellè breen
Un ahtrà nestundà eeffreen.

42. Ne



42.

Ne eenihd zitta wehribu,
Kà tawa wehrea paliftu.
Eas gohds, ko Deews ne wehlejis,
Bes tam, kà raffa, isfuddihs.

43.

Kà faule wiffus argaifino,
Eà labb' un launus ja mihlo.
Ne labbu irr dasch zeetajs prahts
Ne dohmajoht atmihstinahts.

** ** *

Ne debbes-Zehstht, waddi man!
Kungs Jesus palihds arridsan!
Ne fwehtajs Gars dohd mudribu
Pastaigahf taifmu zellimu.

E

Zau.



Tautafchanas un Atbildeschanas,
kas teem jauneem Deewgaldneekem
ja mahzahs.

Es tizzu eeksch Deewu.

1. Eeksch ko tizzi tu?

2. Kà warri tu sinnast, kà Deews irr?
Debbes un semme irr tee leeli leezineeki
no Deewa un winna darbeem.

3. Rapeh; meh; Deewu ne redsam?
Deewa buhschana irr weena garriga buh;
schana, kà muhsu dwehsele, ko ne warr red;
seht. Bet winna buhschana steepjahs pah;
wissahm debbes debbesim, un winna prahts un
spehks eet pah; wisseem prahteem un spehkeem.

4. Zif irr Deewi?
Deews irraid weens weenigajs, kas wis;
kas leetas raddijis un walda, un par wisseem
gahda.

5. Woi tad tas ne irr trihs Deewi, kad meh;
sakkam: Deews tas Zehws, Deews tas
Dehls, un Deews tas zeenigajs
swehtajs Gars?

Tas newa trihs Deewi, bet trihs Jhpa;
schibas eeksch tahs weenigas Deewa buh;
schanas.

6. Kà warr tas buht?
Tas tà irr, kà ar muhsu dwehseles. Tai
irr prahts un spehks, un tomehr nei prahts nei
spehks sawada dwehsele irr. Tapat Deewa
Dehls un Deewa Gars ne irr sawadi Deewi.

7. Kas



7. Kas irr Deews tas Zehws?
Tas irr ta muhschiga Deewiba, no ka wissa
pasaule un muhsu dschwiba nahk.

8. Kas irr Deewa Dehls?
Tas irr Jesus Kristus, kas zilweka kahrtà
muhsu Pestitajs tappis.

9. Kas irr tas swehts Gars?
Tas irr tas Deewa Spehks no augshenes,
kas muhs apgaisino, swehti un eepreezina.

10. Woi warr tas swehts Gars eeksch tabda zil;
weka buht, kas launumam padohdabs?

Eeksch tabda zilweka ne irr tas swehtajs,
bet tas launajs Gars. Par to lai Deews ik;
weenu pasarg.

11. Kas irr tew no grehkeem pestijis?
Deewa Dehls Jesus Kristus, tas irr par
manneem grehkeem to euhktu nahwi zeetis un sa;
was dahrgas affinis islehjis pee ta kruska kohka.

12. Woi tew Jesus tà ispestijis, kà tew grehku
brihwiba buhtu?

Lai Deews pasarg to dohmast. Winsch
man us swehtischanu ispestijis, kà es teem greh;
keem wairs ne kalpotu.

13. Zaur ko zerre tu scheid pee swehtischanas un
tur pee muhschigas swehtibas kluht?

Zaur to tizzibu us Jesu.

14. Kas tas irr us Jesu tizzeht?
Pee Jesu un pehz winna mahzibas turre;
tees, un zaur winnu to muhschigu dschwoscha;
nu gaidiht.

15. Kas irr Jesus Mahziba?
Tas zeksch us debbes pee gaddigas taisnas
un deewabihigas dschwoschanas.

E 2

16. Ko



16. Ko buhs tew darriht, kad tu sawas grehtus padohma, un bihstees grehtu dehl muhschigi pasuddinahs tapt?

Man buhs sawus grehtus noschehloht, pee Deewa greestees, un pee Mahzitaja zaur Krisstum grehtu peedohschanu melleht, un tad zeenigi pee Deewa galdu eet.

17. Woi tad tas nawa gan, ka tu kristihs effi, pahstarus skaiti un basniza eij?

Gan ta ahriga Deewa kalposchana man us labbu skubbina, kad es klaufu. Bet kad es kauns paleeku, tad ta man ne palihds neneeka.

18. Ko tu dauds behda, kad Mahzitajs tew grehtus peedewis un swehtijis?

Al ne! — Mahzitajs ne warr firdi redseht, un wianna ammats nawa zittadi spehzigis, ka ween, kad es zeenigs esnu.

19. Kas irr tad zeenigs grehtu peedohschanu dabbuht?

Kas Deewu bihstahs, un ar reebchenu sawus grehtus peeminn.

20. Kas eet zeenigi pee Deewa galdu?

Kas swehti apdohma, zik mohkas muhsu grehti Jesum makfaja, un tabapehz kahromeem un eeradduscheem grehkeem atfalka.

21. Ko ehdi un dserru tu pee Deewa galda?

Es ehdu un dserru tur Jesus meesu un asfini, par apstiprinachanu mannas wahjas tizgibas, un par usskubbinaachanu us taifnu un swehtu dschwoschenu.



22. Kas eet nezeenigi pee Deewa galdu?

Kas tahdi bijuschi, tahdi paleek, ka tee wiltineeki, dschreji, staiguli un sagti, un wiffi launadarritaji.

23. Woi ne warr tahdi swehti tapt?

Tahdi nebehdneeki wellam peederr un ne warr swehti tapt, ja tee ne pee laika sawus grehtus neraud un labbojahs.

24. Bet woi tahdi ne warr pastara galla atgreestees?

Alu! pastaros atgreestees grehta leeta. Un kad flimmiba prahtus apnemmm, jeb ahtra nahwe pahrsheids, kas warr tad tahdeem palihdseht!

25. Kahdu pahstaru buhs mums itdeenas preegrehkeem apdohmahd un pee firds nemt?

Al. Jesu, mihtajs Pestitajs, kaut es ikbrishchu apdohmajs:

- (1) To leelu preeku debbefis,
- (2) Tahs mohkas elles ugguntis,
- (3) Un tarwu krusht' un pestifchan
- (4) Un mannu stundia arridsan.

Dohd man, al Jesu, tahdu prahd Schahs tschetras leetas apdohmahd.

Kad es no grehkeem fargaschahs, Ne tapfchu muhscham firdschstos. Al palihds man Kungs Jesus Krist, Pee tewim debbes preeka mist.

Amen.



Grehku = subdfeschana un Pastarinni,
kas arridsan teem jauneem Deew-
galdneekem ja mahzahs.

Rà buhs weenam zilwekam Deewu peelnagt,
kad tas pee bikts eet?

Deew's, es ne drihstu sawas azzis zil-
lah. Es ne esmu zeenigs, kà es tawas
rohkas darbs esmu, un kà es taws behrns
tohpu faukts. Manni grehki stahw tawâ
preekschâ. Es wairak ne warru, kà ar to
nabbagu muitineeku paher sawahm kruhtim fift
un fazzibt: Ak Deew's effi man nabbagam
grehzineekam shehlig's! Amen.

Za grehku = subdfeschana.

Augstais Deew's! Es nezeenigs grehzi-neek's
nahku drebbedams tawâ preekschâ. Tu
effi muhscham swehts, un es pilns grehkeem
no masahm deenahm. Tu man wissu labbu
parahdijs, bet es tur pretti dauds launu dar-
rijs: par sawu dwehfeli mas gahdajis, sawu
gohdu aiskawejis, pehz saweem kahrumeem
dsinnees, sawu tuwaku daschadi kaitinajis, un
sawu meefu un dwehfeli apgahnijis. Kad tu
Deew's buhru gribbejis mannus grehkus pee-
mekleht, tad buhtu es fenn pohstâ fkrehijs.

Ak mihtais debbes = Zehws, tawa shehla-
stiba man apkaune, un skubbina man, pee
terw atgreestees. — Ak mans Deew's! Sche-
irr



irr manna firds! Es atjaunsoju tawâ preekschâ
to swehtu padohmu, labbotees. — Ak pee-
dohd man wissus grehkus, ko es lihds schim doh-
majis un darrijis. Ak peedohd man tohs, Jes-
sus Kristus, manna dahrga Pestitaja labbad!
Un lai taws swehtajis Gars man turpma' us
taifnibu wadda. Lai man allaschik un wissur
prahstâ stahw, kà tu Deew's wissur effi, un
wiss sinni un redsi, ko es dohmaju, runnaju un
darru, un kà tu wiss pastarâ deenâ teesafi.

Dohd arridsan tawam kalpam, mannam
Mahzitajam swehtus wahrdus muttê, man ta-
wus zekus mahziht, us labbu skubbinah, un
mannu tizzibu eestiprinah. Un kad wiasch
man tawâ wahrdâ grehku = peedofschanu fluddi-
nahs, tad paklausi to augstâs debbesis, zaur
Jesum Kristum. Amen.

Rà buhs weenam zilwekam Deewam pateikt,
kad tas pee bikts bijis?

Shehligs debbes = Zehws. Es pateizu terw
no firds, kà tu man no grehkeem mohdi-
nais un us labbu skubbinajis effi. Tu effi
man wissus mannus grehkus kà Zehws peedes-
wis. Ak palihds man zaur sawu swehtu Gar-
ru, kà es jo deenas, jo labbaks un taifnaks
tohpu, un us swehtu muhschibu zeenigi fatai-
fahs. Amen.



Rà buhs weenam zilwekam Deemu luhgt, kad tas
pee Deema galdu griibb eet?

Af Kungs Jesus Kristus! Es nahku pee ta-
wa swehta galda, fur tu man debbesfigas
dahwanas fataifijis effi. Tawas meefas irr
arridsan par man nahwé nodohtas. Tawas
dahrgas affinis irr arridsan par man pee krusta
tezzejuschas. Utwerre man to debbes, un lai es
terw muhscham dsihwoju. Amen.

Rà buhs weenam zilwekam pehz to, kad tas pee
Deema galda bijis irr, Deewam pateikt?

Af tu mans dwehseles draugs, mihtajs dahr-
gajs Pestitajs! Zif leela irr tawa mihlesti-
ba, fà tu mannu grehzigu dwehseli tif augsti
apgohdinajis effi! Nu esmu es taws! Lai es
taws paleeku dsihwojoht un mirstoht. Lai taws
swehtajs Gars man pee skaidras un taifnas
dsihwofchanas lihds gallam usturr. Amen.



Trescha dalka.

Tahs swehtas

Behrnu = Mahzibas

Tsstabstifchana.



I.

Kuesch irr tas pirmajs gabbals tahs swehtas
Behrnu-Mahzibas?

Zee desmit Deewa haufli.

Kas runna eefsch teem desmit haufleem?
Pats Deews muhsu Kungs.

Kapehz irr Deews famus haufsus demis?

Muhsu laimi gribbedams. Jo wiff, kas
mums par labbu irr, to Deews pawehlejis.
Un wiff, kas mums ne labbi irr, to Deews
aisleedsis.

Kas irr ihsta laime?

Ne manta, kas drihs suhd, bet skaidra
firds us muhschibu.

Ka gribbi tu Deewa haufsus usstattiht?

Ka fatwu laimi, pehz teem dschwocht, un ka
fatwu pohstu, tohs pahrfahpt.

(1)

Sakki man to pirmu haufli.

Zew ne buhs leekus Deewus zeeniht.

Kas irr leeki Deewi?

Wiffi swehtekli un bildes, preeksch fur
zeem elka, tizzigi klannahs un teem uppure.

Kapehz



Rapeh; irr elka-deewiba leels grehts?

Pee elka-deewibas ta ihsta Deewakalpo-
schana pohsta eet, un Deewa weeta blehnahm
gohds noteef.

Ra gribbi tu pehz ta pirma baufla dsihwoht?

Es pee ta dsihwa Deewa debbefis ween tur-
reschohs, tas man scheid laizigi un tur muhschigi
fwehtih.

(2)

Sakki man to ohtru baufli.

Tew ne buhs to wahrdu Deewa ta-
wa Kunga neleetigi walfah.

Ra tohp Deewa wahrds neleetigi walfahs?

Kad kas par ne pateesu nodeewajahs, jeb
Deewa wahrdu pee blehnahm gahni, jeb zaur
netaisnu fwehreschanu Deewa wahrdu saimo.

Rapeh; irr tas leels grehts?

Deewa wahrds irr tik fwehts, fa wiff deb-
bes-pulks preekseh ta Klannahs. Kas to apf-
meij, Deewu pret few flubbina.

Ra gribbi tu pehz ohtra baufla dsihwoht?

Es Deewa wahrdu allaschia ar zeenischanu
minneschu, tad wiefch mannis arridsan eelseh
scheslasstibas peeminnehs.

(3)

Sakki man to treschu baufli.

Tew buhs to fwehdeenu fwehtih.

Rapeh; buhs to fwehdeenu fwehtih?

Deews irr feschas deenas par darbu-dee-
nahm dewis, bet to septitu deenu par duffescha-
nas deenu fwehtijis.

Rahdu



Rahdu fshadi tee few pascheem darra, kas to
fwehdeenu ar darbeem, jeb ar dser-
schanu, gahni?

Tee wellam wallas dohd, to Deewa wahr-
du no winnu sreds atraut.

Ra gribbi tu pehz ta trescha baufla dsihwoht?

Tas man preeks buhs, lihds ar draudses
basniza nahkt, Deewam kalpoht, un wiana
fwehtus wahrdus mahzitees, fa es jo deenas
jo gudraks un fwehtaks tohp.

(4)

Sakki man to zettortu baufli.

Tew buhs taru tehwu un taru
mahti zeenih un gohdaht, fa tew
labbi klahjahs un tu ilgi dsihwo wirs
femmes.

Kas irr tehws un mahte?

Ne ween muhsu Bezzafee, bet arridsan
Kungi un Mahzitaji.

Rapeh; Bezzafee zeenijami?

No Deewa un Bezzafeem nahkt muhsu
dsihwiba un audsinaschana.

Rapeh; Kungi zeenijami?

Tee irr zeenigi Tehwi, kas muhs walda
un glahbj.

Rapeh; Mahzitaji zeenijami?

Tee irr Basuzas Tehwi, kas muhs
fwehti mahja un pee Deewu wadda.

Ra



Rà gribbi tu pehz ta zettorta haufla dshwoht?

Es farweem Wezzakeem, Rungeem un Mahzitajeem labpraht un ar gohdu paklaufi fchu, tad manna dshwofchana buhs laimiga.

(5)

Sakki man to peektu haufli.

Zew ne buhs flepkawam buht.

Kas irr Deewa preekschà weens flepkawa?

Ne ween tas, kas zittu eewaino, het ar ridsan tas, kas sawu tuwaku eenihd un winnam launu wehle. Jo Deews flatta us to firdi.

Kapehz ne buhs zittam kaitu darriht?

Zits tapat zilweks, kà es, un fo es ne gribbu, kà zits man darritu, to ne buhs man ar ridsan zittam darriht.

Bet tomehr brihw buhs, Judu nokaut, jo tam ne effoht dwehfele?

Tas irr narru wallodu, kà Judam newa dwehfele. Wiasch tapat no Deewa par zilweku raddihts, kà ifkates kritihts zilweks. Kas to nokauj, bendes rohka nahk.

Rà gribbi tu pehz ta peekta haufla turretees?

Es gribbu wiffus zilwekus kà brachus mihseht, un katram labpraht palihdseht, tad Deews ir man mihlohs un palihdsehs.

(6) Sakki



(6)

Sakki man to festu haufli.

Zew ne buhs laulibu gahnihf.

Kas irr to laulibu eestahdijis un swehtijis? Pats Deews.

Rà tohp ta lauliba gahnita?

Zaur mauku pihschanu, us fo bestauniga walloda un neschkihstas dseefmas wadda.

Kapehz irr tas grehts un fauns?

Neschkihstà firdi un apgahnitá meesà Deews ne dshwo.

Bet fo buhs darriht kad us kabsahm neschkihstas dseefmas dseed?

Kas ne kaunahs to gohda-nammu ar mauku dseefmahm kehsiht, tam azzis ja splauj, un to ja isstumm.

Rà gribbi tu pehz ta festa haufla turretees?

Es no wiffas bestaunibas un apgahnischanas fargafchohs, tad Deews eeksch man dshwohs.

(7)

Sakki man to septitu haufli.

Zew ne buhs sagt.

Kas irr pehz Deewa teefas weens saglis?

Ifkatris, kas netaisnibu darra. Ne ween, kas fleppeni grabhj, jeb pretti nemm un flehpi. Bet arridsan, kas will un krahpi, kas atraftu leetu ne ardohd, parradu ne maksä, algu at-
rauj,



rauj, rohbeschu pahrkahyj, flinkodams deenu
nosehg, jeb us kaut kahdu wihsj zaur farou
wainu skahdu darra, jeb skahdu leef notikt.

Rapeh; irr wissa netaisniba grehks?

Das irr affins-dsehreis, kas zitta mantu
un sweedrus rihj, jeb zitta affaras us few krauj.

Bet no Kunga laukeem, klehts un rijahm, tur
juhfu sweedri klat irr, brihw
buhš nemt?

Lai Deews pafarg. No sawa Kunga
sagt, jo leelaks grehks, tapeh; kà katrs sawam
Kungam wairak ustizzibu wainigs irr, ne kà
swescham.

Kà gribbi tu peh; ta septita baufla dšihwoht?

Es gribbu wiffur gohdigs un taisns buht,
tad es ar to, fo Deews man dohd, pectizzis
un preezigs buhschu.

(8)

Sakki man to astotu baufli.

Tew ne buhs ar netaisnu leezibu
melloht.

Rapeh; irr tas grehks, melloht?

Melli nahk no wella. Un kas melleem pa
dohdahs, irr wella behrns.

Bet kad kas no zitta launu un grehku reds, un to
reiz, woi tas arridsan apmelloshana irraid,
kà laudis daudina?

Ne — Das irr taisniba un ustizziba. Jo
kas schè kluffu zeesch, tas eewainojahs ar
swescheem grehkeem, un tapat sohdam.

Kà



Kà gribbi tu peh; ta astota baufla dšihwoht?

Deews irr weens Deews tahs pateesibas.
Tapeh; gribbu es allaschin taisnibu un pateesi-
bu runnaht, tad manni wahrdi preeksch Deewa
un zilwekeem geldehs.

(9. 10)

Sakki man to dewitu un to desmitu baufli.

Tew ne buhs tihkoht peh; zitta zil-
weka mahjahm.

Tew ne buhs eekabroht zitta zilwe-
ka kalpu, kalponi, lohpu, nedš kaut
kahdu lectu, kas zittam peederr.

Rapeh; irr ta launa eekabroschana grehks?

Tapeh; kà ta launa eekabroschana wiffu
grehku eefahkums irr.

Kur wiffuwairak launi kahrumi rohnahs?

Dee flinkuma. Jo flinkums irr wiffas
blehdibas flehla.

Kà gribbi tu peh; ta dewita un desmita baufla
dšihwoht?

Es gribbu zil spehdams wisseem launeem
kahrumeem pretti stahweht, un wiffuwairak
no flinkoschanas, kas dauds launas dohmas
eedohd, fargatees. Tad es leelakà grehkà un
launà ne krittischu.

S

Bet



* * *
* * *

Bet fo tu dohma no Dshreja, fapeh; ne irr
winna ammatš eeksch Deewa baufleem
aisleegts?

Tas irr teefcham aisleegts. Jo dshrejs
irr flepkawa un saglis, un tas irr peektā un
septitā bauflā aisleegts.

Rā irr dshrejs flepkawa?

Wiafch til lab, fā few pafchu nofauj, fa-
wu weffelibu faudedams un fawu dshwibu
ihfinadams.

Rā irr dshrejs saglis?

Wiafch few pafchu apfohg, fawu mantu
istehredams. Un irr winnaam feewa un behrs
ni, tad wiafch teem to maifi fohg. Un kad
winnaam wairak newa ar fo riikli pidiht, tad
wiafch papilnam saglis tohp.

Bet fapeh; wiffumairak prahtam ja reebj pret
peedferschanu?

Peedsehris zilweks to Deewa gihmi par
lohyu gihmi pahrwehrsch, un tohp gahneklis
preeksch Deewa un zilwekeem.

* * *
* * *

Ro draude Deews teem, fās pret winna bauflē
leem grehfo?

Rā wiafch tohs fā eenaidneekus bahrgi foh-
dihs, un tehwu grehklus arridsan pee behrneem
atreebš lihds trefcham un zettortam augumam.



Ro tu no teem dohma, fās nebehneeki, pahrgalwa
neeki, blehdneeki un launadarritaji paleek?

Tee irr fawas pafchas laimas fkaugi, fa-
was pafchas dwehfeles eenaidneeki, un arridsan
fawu behrnu pohstneeki.

Ro fohla Deews teem, fās peh; winna bauflē
leem dshwo?

Rā wiafch tohs fā draugus fwehtihš, un
arridsan winnu behrnu behneem labdarrihs
lihds tuhksfoscheem augumeem.

Ro mahzees tu no teem desmit Deewa baufleem?

Es mahzohs no teem Deewa prahtu atsiht,
fā man buhs deewabihjigi gaddigi un taifni
dshwoht.

Rā buhs deewabihjigi dshwoht?

Allafchta us Deewu dohmaht, un wiffā
fpehkā dshitees, winnaam patift.

Rā buhs gaddigi dshwoht?

Sawus fahrumus waldiht, fā tee meef
un dwehfel ne apgahna.

Rā buhs taifni dshwoht?

Ne weenam pahri darriht, bet wiffeem
mihligu un labdarrihu firdi rahdiht.

Rahds labbums tew sawadi atlezz no deewabihji-
gas gaddigas un taifnas dshwofchanas?

Drohſcha firds = apſinnafchana preeksch
Deewa un zilwekeem, un preeksch wiffeem en-
ſeleem, lihds muhſchibu.



Bet kad draugs jeb kaiminisch tew isfmeij, un zittadi mahza, pehz wezzeem eeraddumeem dsihwoht, un Deewa bauklus ne behdaht, fo tu tad fazzifi?

Tas irr wella draugs. No tahda gribbu es atrautees un ka no pascha wella behgt.

Bet fo tu no few pascha dohma, woi effi tu pehz scheem desmit Deewa baufleem dsihwojis?

Al ne. — Es esmu tehs daudseis pahrs kaphis, neween ar grehzigahm dohmahm un eekahroschanahm, bet arridsan ar launeem wahrdeem un darbeem.

Ko effi tu ar taweem grehkeem noseedsis?

Deewa taifnu dufmibu un fohdibu, nahwi un pasufchanu.

Bet gribbi tu schinu grehtu nelaim palikt?

Al ne. — Es gribbu no tahs isglahbtees.

Ka gribbi tu isglahbtees?

Es to schehligu debbes. Tchwu peeluhdsu, ka wiensch man Jesus dehl mannus grehtus pehdostu, un ka wiensch man ar farwu fwehtu Garu walditu, un us wissu labbu wadditu.



II.

Kursch irr tas ohtrajs Gabbals tahs fwehtas Behrunu-Mahzibas?

Sa kristiga Tizziba.

Kas irr ta kristiga tizziba?

Ta ihsta Deewa atsihschana pehz Jesus mahzibas.

Woi wissa tizziba irr weenada?

Al ne. — Zittadi irr ta ihsta fwehta un dsihwa tizziba, un zittadi ta leeka mahnu tizziba.

Kahda irr ta ihsta fwehta un dsihwa tizziba?

Kas to prahtu apgaismo, to firdi us taifnibu lohka, un to fwehtu algu debbesis rahda.

No ka nahk schi fwehta un dsihwa tizziba?

No Deewa wahrdeem, kad zilweks teem Klaufa.

Kahda irr ta leeka jeb mahnu-tizziba?

Kas to prahtu ar aklu pataufchanu us ahzrigu Deewa kalposchanu apmahna, to firdi ne labbo, bet us mahneem un bahbu pasak, kahn lohka, un no neekeem fwehtijumu welsi gaida.

No ka nahk schi leeka mahnu-tizziba?

No kuhtribas prahtu zillaht un pee farwas firds strahdaht, no grehtibas, eejuffuschus fahru.



Fahrinus un grehus uswarrest un pamest, un
no wezzahm tehwu, tehwu eeraschahm, fo wiss
fur reds, un kas wiffur geld.

Kà warr to ihstu fwehtu un dsihwu tizzibu no tahs
leetas mahnu tizzibas ischfirt?

Pee wiannas augteem, tas irr, pee dsih
wofchanas. Fo tee ihsti Tizzigi dsennahs, jo
deenas jo labbaki un taifnaki tapt. Bet tee
leekuli tahdi hijufchi tahdi paleek.

Kahdu tizzibu gribbi tu usnemt?

Tai ihstai fwehtai un dsihwai tizzibai buhs
man par frohni buht dsihwoioht un mirstoht.

** ** **

Eeksch fo tizzi tu?

Eeksch Deewu.

Kas irr Deews?

Fa muhschiga wiffur buhdama buhschana.

Kà warri tu sinnaht, kà Deews irraid?

Debbes un semme irr tee leeli leezineeki no
Deewa un wianna gohdibas.

Kà arspihd wiffur Deewa gohdiba?

Kur ween azzis mettam, tur mehs brih
nischfus darbus, augstas sinnaas un wiffspch
zigu rohku mannam.

Rapeh; mehs Deewu ne redsam?

Deewa buhschana irr garriga buhschana,
kà muhsu dwehsele, fo ne warr redseht. Bet
wianna buhschana steepsahs pahw wiffahm deb
bes debbestim, un wianna prahts un spehks eet
pahw wiffseem prahteem un spehkeem.

Ro



Ro tad zitti fakka, kà Deews it kà wezs wihrs
ischkattahs?

Tas irr tikkai bilde, bet ne Deewa buh
schana.

Zit fenn irr Deews?

Wiasch irr no wiffas muhschu, muhschi
bas, un paliks tas pats muhschigi muhschös.

Kur irr Deews?

Wiffur, tik lab debbestis, kà semmé. Fo
wiasch apdsihwo, usturr un walda wiffas
leetas.

Zit leels irr Deewa prahts?

Besgalligs. Fo wiasch irr ta muhschiga
gudriba.

Zit leela irr Deewa sinnaachana?

Besgalliga. Fo wiasch reds wiffas leetas,
tik lab tahs aischgahjuschas, kà tahs nah
kamas.

Zit leels irr Deewa spehks?

Arriidsan besgalligs. Fo wiffi spehki pee
debbes, eeksch gaisa, wirs semmes un jubra
wiannam klausa.

Kahds irr Deewa gribbeschanas prahts?

Tas wiffulabbakais un wiffufwehtakais
prahts, kas ne kahdu kaunu ne eeredf.

Kahda irr Deewa gabdashana par sawahm
raddibahm?

Mihliga un tehwischka. Fo wiasch irr pats
ta mihlestiba.

8 4

Kahda



Rahba irr Deewa Waldifchana pahr ziltweeem?
Schehliga un tairna.

Wiff irr no Deewa teef, bes ween wianna tairnibu
es wehl ne redsu, jo dauds laanneem labbi, un
dauds labbeem flitti klahjabs?

Deewa waldifchana irr brihnifchka, zaur
labbahm un launahm deenahm tohs ziltwekus
us muhschibu waddidams. Bet wianna pasta-
ra deena Deews farwu tairnibu pilnam parabs
dihs, un katram malkahs, fo tas pelnijis.

Ko mahza tew Deewa augstiba un leelums?
Preeksch Deewa semmotees.

Ko mahza tew Deewa leeli darbi pee debbes
un wirs semmes?

Deewu apbrihnoht.

Ko mahza tew Deewa muhschiba?
Us Deewu ween zerrecht, kas man muh-
schigi paleek.

Ko mahza tew Deewa klahrtums un wiff-
sinnafehana?

Deewu ir tur bihteas, fur man ziltweka
ags ne reds.

Ko mahza tew Deewa gudriba un swehtas
sinnaas?

Deewam wiffos farwos paduhmos pas
dohhteas.

Ko mahza tew Deewa wiffspehziha?
Deewu ne kaltinahrt ar grehkeem.

Ko mahza tew Deewa labbums un swehta buh-
fehana?

Us wiffu labbu un us swehtifchana dsihhteas.
Ko



Ko mahza tew Deewa mihleffiba?
No Deewa wiffu labbu gaidiht, un zittus
arridsan mihleht.

Ko mahza tew Deewa fehelaftiba?
Pee Deewa paligu mehleht, un zitteem ar-
ridsan labpraht palihdseht.

Ko mahza tew Deewa tairniba?
Tairnibu darriht, un to malku debbestis
gaidiht.

Zit irr Deewi?

Deews irr weens weenigais, kas wiffas lee-
tas raddijis un walda, un pahr wiffseem gabda.
Woi tad tas ne irr trihs Deewi, kad mehß fat-
tam: Deews tas Tehws, Deews tas Dehls,
un Deews tas jeenigais sweh-
tajs Gars?

Tas newa trihs Deewi, bet trihs Jhpa-
schibas eeksch tahs weenigas Deewa buh-
fehanas.

Ka warr tas buht?

Tas ta irr, ka ar muhsu dwehfeles. Tai
irr prahts un spehks, un tomehr nei prahts
nei spehks sawada dwehfele irr. Tapat Dee-
wa Dehls un Deewa Gars ne irr sawadi
Deewi.

(1)

Sakti man to pirmu nodattu tahs kristigas tizzibas.
Es tizzu eeksch Deewu fo Tehwu,
fo wiffuwalditaju Radditaju tahs deb-
bes un tahs semmes.



Ro mahzees tu no schahs pirmas dallas tahs
kristigas tizzibas?

Rà Deews tas Tshws man raddijis, us-
turr un par man gabda.

Kas irr Deews tas Tshws?

Ea muhschiga Deewiba, no ka wiffa pa-
faule un muhsu dschwiba nahf.

Kapeh; irr Deews to pasauli raddijis un tà
jauki ispuschkojis?

Ne ween sawu gohdu, bet jo wairak sawu
mihlestibu parahdiht, kà raddijumi buhtu, kas
libds ar winnu, ikkats sawà kahrtà, warretu
laimigi buht.

Kurri irr tee wiff- augstaki raddijumi Deewa?

Tee fwehti engelì debbesis un tee zilweki
wirs semmes.

Deews gan irr tohs pirmus zilwekus raddijis, bet
woi winsch arridsan tew raddijis?

Zeescham Deews ir man raddijis irr, un
mannus lohzeklus mahtes- meesà til brihnischki
un skunstigi istaisijis, un ar to dsichwu dweh-
seli saweenojis.

Tu zeemus, muischas, basnizas un pilskatus redfi,
un skunstineeku darbus apbrihno, woi tee
arridsan radditaji irraid?

Muhscham ne. Jo wiff, fo zilweki taifa,
to taifa tee no gattawahm leetahm, fo Deews
jau raddijis. Bet lai jel weens skunstineeks
kshdu saku sahliti taifa, ar fo Deews ikgads
pukku pulkos to semmi ispuschko.

Ru



Ru tu drihs nojehsi, kur Deewa rohka libds scho
baltu deenu, azzim redsoht, mannama?

Ea brihnischka waifloschana pee wiffaem
augteem, un jo wairak pee wiffahm dschwahm
raddibahm, to skaidri rahda.

Rà irr Deewa rohka schein redsama?

Rà warretu sahles, pukkes un kohli, neg
wehl siwis, putni, lohpi un zilweki, peh; sa-
wahm kahrtahm, few paschi til glihschus is-
taisihht, kad ta Radditaja rohka ne klahht buhtu.

Bet kur Deewa gudriba un augsta apgabdashane
wiffuwairak atspibd?

Pee zilweka, kas peh; Deewa gihmi jeb
lihsibas taisihht irr.

Kas irr tas Deewa gihmis pee zilweka?

Tahs dwehseles prahts un spehks, kas aug-
sti dohmaht, Deewu atsiht un us muhschibu
gabdaht warr.

Ru kas tad tew peenahkshs, kad tu apdohma, kà
Deews tew par prahtigu zilweku raddijis
un libds schim usurrejis?

Man peenahkshs to mihlu Deewu, kà to
Tshwu mannas dschwibas un laimas no sirds
mihleht, un winnam labpraht paklausihht.

Kapeh; mums pee Deewa ja turrah;?

Deews warr bes mums, bet meh; ne wara
ram bes Deewa buht.

Rà buhs num; tad zilwekus usskattihht, kas
tapat no Deewa radditi?

Rà brahtus un mahses. Jo meh; wiffi es-
sam behrni weena Tshwa debbesis.

Rà



Rà buhs tew pret wisseem turretees?

Man buhs wiffus mihleht, un pret wisseem
labbu un gohdigu sirdi rahdiht.

Woi tew Deems us scho dschreibu wirs sem-
mes ween raddijis?

Ne — Wüsch man ar nemirstanu dweh-
feli us muhschibu raddijis.

Par fo tad tew Deems schinni pasaulé
stahdijis?

Us fwehtu muhschibu zeenigi fataisitees.

Kam tad ta fataisichana wajaga?

Deems tikkai tohs zeenigus tur peenems,
un tohs netiflus atmettihs.

Kurri irr tee zeenigi?

See Tizzigi, kas pehz fwehtifchanas dsen-
nahs.

Set tu ja grehzigis effi, kà warri tu zerreht,
pee fwehta Deewa klucht?

Par to irr tas schehligs debbes. Tehws
man sawu Dehlu par Pestitaju, un to fwehz
tu Garru par Mahzitaju un Wadditaju us
debbes dewis.

Kas irr Deewa Dehls?

Tas irr Jesus, kas zilweka fahrtà muhsu
Pestitajs tappis.

Kurra nodakkà tahs kristigas tizzibas stahw
ta mahziba no Jesu?

Dhtrà nodakkà.

(2) Satti



(2)

Satti man to ohtru nodaku tahs kristigas
tizzibas?

Es tizzu arridsan eeksch Jesu Kri-
stu, to weenpeedsimmuschu Deewa
Dehlu, muhsu Kungu, kas zaur ta
fwehta Garra spehku no tahs jumpra-
was Mahrias zilweks peedsimmis.
Kas Pilatus laikà nomozihts, pee
krusta kohka mirris un aprakts tap-
pis, un to elles walsti uswarrejis.
Treschà deenà atkal augfcham zehlees
no nahwes, uskahpis debbesis, fur
wüsch us Deewa gohdibas-frehflu
walda. No turrenes wüsch atnahks,
to pastaru teesu noturreht, tif lab
pahre teem, kas wehl dschwwo, kà ar-
ridsan pahre teem, kas jau nomir-
ruschi.

So mahzees tu no schibs ohtras nodakkas tahs
kristigas tizzibas?

Rà Jesus Kristus man no grehkeem pesti-
jis un ar Deewu islihdina.

Kas irr Jesus Kristus?

Tas no debbes suhtihts pasaulés Pestitajs,
fo Deems jau paradihfé fohlijis bija.

No



No ka irr Jesus pehz sawas deewibas
peedsimmis?

No sawa debbesu Tehwa.

No ka irr Jesus pehz sawas zilwezigas
peedsimmis?

No tahs jumprawas Mahrias, kas no
Dawida zilts bija.

Rā warreja Jesus bes zilweziga tehwa no wee-
nas jumprawas peedsimt?

Šhis Deewa brihnums notikke zaur ta
swehta Garra spehku.

Woi tad Jesus zittads zilweks tappe?

Ne. — Winsch tappe tahds pats zil-
weks, kā zitti zilweki, bet bes grehkeem.

Kas bija Jesus ammatš wirs semmes?

Tohs zilwekus mahziht un labboht.

Kas irr Jesus mahziba?

Tas zeksch us debbes pee gaddigas, taifnas
un deewabihjigas dšihwofchanas.

Zaur to apstiprinaja Jesus sawu debbesigu
mahzibu?

Zaur dauds brihnuma šihmehm, zaur pil-
nam swehtu dšihwofchanu, un zaur sawu
augšchamzelschanu no nahwes.

Kahdus brihnumus darrija Jesus?

Winsch dseedinaja wiffas kaites bes sah-
lehm, winsch isdsinne wellus, un padarrija
daschus nomirruschus atkal dšihwus.

Kahda



Kahda bij Jesus dšihwofchana?
Deewischka un swehta, wisseem labbu dar-
ridams.

Par to tad winsch tik dauds zeetis?
Zilweku grehtu dehl.

Ko irr Jesus zeetis?
Leelas mohkas pee dwehfeles un meefas.

Kur zeete winsch pee sawas dwehfeles?
Ešes dahrsā, preekšč Deewa teefas.

Kur zeete winsch pee sawas meefas?
Preekšč semmes-teefas un pee krusa, kur
winsch nomirre.

Kurrā laikā tas notikke?
Pilatus laikā, kas tobrihd pahr Judu sem-
mi tas sehgis bija.

Kur tappe Jesus nomirruschus meefas noliktas?
Kappā, kas klinti eeziršs bija.

Ko Jesus dwehfele pa tam darrija?
Ta uswarreja to elles walsti.

Woi Jesus meefas kappā palikke?
Ne. — To treschā deenā Jesus atkal usa
zehlehs no nahwes, un saweem Mahzeksteem
dšihws parahdijahs.

Kur Jesus pehz palikke?
Winsch uskahpe azzim redsoht us debbes,
un turpat us Deewa gohdibas. krehflu walda.

Kad atnabts Jesus atkal no debbes?
Pastarā deenā.

Ka



Rapeh?

To pastaru teefu noturreht, tif lab par teem, kas wehl dsihwo, Èà par teem, kas jau nomirruschi.

* * * * *

Ko mahza tew Jesus swehta peedfimschana?

Deewa ta Deewa mihlestibu atsiht, kas faru weenigu Dehlu ne irr taupijis, bet to par mums wisseem nodewis.

Kas irr tew no grehkeem ispestijis?

Deewa Dehls Jesus Kristus, tas irr par manneem grehkeem to ruhku nahwi zectis, un farwas dahrgas affinis islehjis pee ta frusta fohka.

Us fo winsch tew ispestijis?

Us muhschigu dsihwoschanu.

Woi tew Jesus tà ispestijis, Èà tew grehku bribwiba buhtu?

Eai Deews pafarg to dohmabt. Winsch man us swehtifchanu ispestijis, Èà es teem grehkeem wairs ne kalpotu.

Zaur fo zerre tu scheid pee swehtifchanas un tur pee muhschigas dsihwoschanas klucht?

Zaur to tizzibu us Jesu.

Kas tas irr us Jesu tizzeht?

Pee Jesu un pehz wianna mahzibas turretees, un zaur wiannu to muhschigu dsihwoschanu gaidiht.

Rahdu



Rahdu sismi dewe Jesus, pee ka tohs passht warr, kas pehz wianna mahzibas turrabs?

Ja freeia mihlestiba wiannu starpà irraid.

Ko mahza tew Jesus dsihwoschana, wisseem labdarvidams?

Wanna pehdahm pakkat eet, un fur warredams zitteem labdarriht.

Ko mahza tew Jesus affinaina zeeschana?

Jesus schehligu sirdi un mannu grehku wainu atsiht.

Ko mahza tew Jesus preeziga augfchamzelschana?

Kà ir mannas meefas weenreis no kappa skaidri zelsees.

Ko mahza tew Jesus preeziga debbes-brantschana?

Ea rahda man to weetu, fur es muhschahm dsihwoschu.

Ko mahza tew Jesus pastara atnahfschana?

Us wiannu teefas-deenu pee laika fa-taifitees.

* * * * *

Par fo griibi tu pahr wissahm leetahm gabdaht?

Par faru dwehfeldi, zittadi wiffa pafaula man ne palihds neneeka.

Kà griibi tu par faru dwehfeldi gabdaht?

Kà es no grehkeem tihrs un fwabbads tohs pu. Jo kas grehkeem ne atfakka, bet tohs aplam darra, tam newa dalliba nei pee Jesus, nei pee debbes walstibas.

3

Kas



Kas skubbina un palihds tew no grehteem
atstah?

Das zeenigajs swehtajs Gars.

Kas irr tas swehts Gars?

Das irr tas Deewa spehts no augshenes,
kas muhs apgaifmo, swehti un eepreezina.

Kurrâ nodakkâ tahs kristigas tizzibas stahw ta
mahziba no ta swehta Garra?

Trefchâ nodakkâ.

(3)

Salki man to trefchu nodaklu tahs kristigas
tizzibas.

Es tizzu arridsan eeksch to swehtu
Garru, kas to kristigu draudsibu sa-
beedro, apgaifmo un swehti. Es tizzu
arridsan grehtu peedohschanu, to nah-
kamu augschamzelschenu tahs meefas,
un pehz tam to muhschigu dschw-
schanu.

Ko mahzees tu no schahs trefchas dallas tahs
kristigas tizzibas?

Râ tas swehts Gars man us wissu labbu
dsenn un swehtu darra, kad es paklausu.

Kur rahdijahs tas swehts Gars it brih-
nischki?

Pee Mahrias, pee Jesu un pee teem Apu-
stuleem.

Râ



Râ rahdijahs tas swehts Gars pee Mahrias?

Wunsch ap=ehnoja to jumprawu Mahriu,
kad Jesus eeksch winnas dsendinahts tappe.

Râ rahdijahs tas swehts Gars pee Jesu?

Wunsch nahze kâ ballodis no debbes, kad
Jesus Jordanes uppê kristihts tappe.

Râ rahdijahs tas swehts Gars pee teem
Apustuleem?

Wunsch nahze waffaras=swehtkôs par ik-
katru no teem kâ uggunsleefmina, un ispusch-
foja tohs ar augstahm un swehtahm dahwas
nahm.

Râ rahdahs tas swehts Gars pee tahs kristi-
gas draudses?

Wunsch sabeedro, apgaifmo un swehti to
draudsi.

Zaur ko?

Zaur ta swehta Deewa wahrda mahzibu
un zaur teem swehteem Jesus likkumeem.

Woi warr tas swehts Gars pee tahda zilweka
buht, kas launumam padohdahs?

Eeksch tahda zilweka ne irr tas swehtajs,
bet tas launajs Gars. Par to lai Deews ikwee-
nu zilweku pasarga.

Mu warrefi tu saprast, kad tew labbas dohmas
us=eet, un prahts pret grehtu reehj,
kas eeksch tew to darra?

To darra tas swehts Gars, tam gribbu es
Klausih.

G 2

Zapat



Sapat warresi tu saprast, kad tew launas-doh-
mas un fahrumi prahta schanjahs, un grehts
patihk, kas tew tad stubbina?

Tas neschkijsts Gars, tas wels, tam
gribbu es ar swehtahm luhgschanahm pretti
stahweht.

** ** **

Kapeh; kristiga tizziba sawadi stahw: Es tizzu
arridsan grehtu peedohschanu?

Tas irr augsta Deewa laima, ka mehš
nabbagi grehziineeki Deewa preekschâ grehtu
peedohschanu dabbut warram. Zittadi mehš
ne warretum to Deewa meeru dabbut, nedš
swehti tapt.

Kas irr tew Deewa preekschâ grehtu peedoh-
schanu nopelnijis?

Mans dwehfeles draugs Jesus.

Bet moi wiffi kristiti laudis, faut kabdi buhdami,
zaur Kristum Deewa preekschâ grehtu pee-
dohschanu dabbut?

Ne wiffi, ka ween tee, kas atgreeschahs
un tizzigi tohp, tas irr, kas launus zellus
atstahj, Jesus mahzibu usnemm un peh; tahs
turreahs.

Tizzi tu arridsan to nahkamu augschamzelschanu
tahs meefas?

Al ja. Un tas irr manna wiff, augstaka
eepreezinaschana pret nahwes isbailehm.

Kad zelsees wiffi mirroni?

Winnâ leelâ pastarâ deenâ, kad Jesus
balks wiffas kappenâs atffannehs.

Kur



Kur stahdihš Jesus tohs tairnus un swehtus?
Pa labbu rohku.

Ka fazzihš wunsch us teem?

Schohs preezigus wahrduš: Nahzeet
schurp juhs swehtiri manna Tehwa, eemanto-
jeet to walstibu, kas juns fataisita.

Kur stahdihš Jesus tohs netairnus un launus?
Pa kreifu rohku.

Ka fazzihš wunsch us teem?

Schohs breezmigus wahrduš: Alkahpeet,
no mannim wiffi juhs launadarritaji. No eita
elles, uggunt, kas teem welleem fataisihš irr.

Kas tad pehdigi notiks?

Tad tee tairni un swehti ar Jesu ee, ees deb;
bests, kur labbu lauschu tehwu, semme irraid.

Bet kur paliks tee netairni un launi?

Tee ar teem welleem ellē ffrees, kur wiffu
launu lauschu mahjas buhs.

Tad tizzi tu weenu muhschigu dšchwoschanu?

Ja, es tizzu. Un schi zerriba zilla man
pahw wiffu neleetibu, un palihdš man wiffas
behdas weegli panest.

G 3

III.



III.

Kuefch irr tas treschajs Sabbals tahs swehtas
Behrnu Mahzibas?

Za swehta Luhgſchana.

Kas irr ihſta swehta luhgſchana?

Weena farunnafchana tahs firds ar
Deewu.

Woi tad tas ne irr swehta luhgſchana, kad mutte
bes prahta un bes firds paharus ſkaita?

Tas irr tikfai muttes plahpeschana, kas
Deewam ne patihf.

Ra buhs Deewu pareiffi peeluhgt?

Wiffas dohmas eekſch swehtahm luhgſcha-
nahm us Deewu ja zilla.

Ko buhs tew apdohmabt, zikreif tu paharus
ſkaiti?

Ra es preekſch Deewa swehtu waigu ſtah-
wu, kas man firdi reds.

Pee ka warr Deewa behrnu paſiht?

Kas labpraht paharus nahf, un Deewu
peeluhgt ne kad aismirft.

Pee ka warr wella behrnu paſiht?

Kas no paharweem behg, un Deewu pee-
luhgt ne wiſcho.

Kas ſpeekſch muhs us swehtu luhgſchana?

Deewa gohds un muhsu wajjadſibas. Jo
Deews ſawu gohdu un ſlawu ar muhsu laimu,
ka ar swehtu ſaitu, ſafehjis.

Kahds



Kahds labbums mums no swehtahm luhgſcha-
nahm atlezz?

Swehtahm luhgſchanahm irr leels ſpehks,
kad tahs firsnigas irr.

Ra tad?

Jo zaur tahm prahts swehtaks, firds wee-
glaka, un zilweks Deewa draugs tohp.

Eekſch ka wahrda buhs mums Deewu peeluhgt?
Eekſch ka wahrda Jesus.

Kurra irr ta wiſſu swehtaka luhgſchana?

Za Tehwinu reife, ko Jesus pats mah-
zjis.

Ra pawehleja wiſch luhgt?

Muhsu Tehws debbefis. Lai sweht-
tihts tohp taws wahrds. Lai nahf pee
mums tawa walſtiba. Taws prahts
lai noteek, ka debbefis, ta arridſan
wirs femmes. Dohd mums ſchodeen
muhsu deeniſchku maiſi. Un peedohd
mums muhsu grehku parradus, ka ir
mehs ſaweem waidineekeem peedoh-
dam. Un ne kauj muhs kahrdinaſcha-
na kriſt. Bet atpeſti muhs no wiſſa
launa. Jo tew peederr ta walſtiba,
tas ſpehks un tas gohds, muhschigi
muhscham. Amen.

Kas irr muhsu Tehws debbefis?

Tas mihtajs Deews, no ka wiſſa swehtiba
no augſchenes nahf.

G 4

Rapeh3



Rapeh; mums ja luhds: Lai swehtihis tohp taws
wahrds?

Rà Deewa atsihschana un gohds par sweht-
tu laimi pee mums wairtohs.

Rapeh; mums ja luhds: Lai nah! pee mums
rawa walsfiba?

Rà mehs scheidt zeenigi lohzeeki pee Deewa
draudses buhtum. Fad mehs arridsan weenreis
swehti lohzeeki pee debbes draudsibas buhsim.

Rapeh; mums ja luhds: Taws prahs lai noteek
fa debbesis, ta arridsan wirs semmes?

Rà mehs dsitumees Deewa prahtu padar-
riht, un ta teem swehteem engeleem lihdsigi
taptum.

Rapeh; mums ja luhds: Dohd mums schodeen
muhfu deenischku maifi?

Rà mehs iddeenas peeminnatum, fa ta
baggata maifite un wissas dahwanas no Deew-
wa mihtahm roshahm nah!

Rapeh; mums ja luhds: Un peedohd mums muhfu
grehku parradus, fa ir mehs saweem
waidineekeem peedohdam?

Rà mehs sawus grehkus peeminnedami id-
deenas labbotumees, un peh; Deewa lihdsibas
pret saweem waidineekeem arridsan labprahrtigi
buhtum.

Rapeh; mums ja luhds: Un ne lauj muhs
fahrdinaschana krist?

Rà Deews muhs par leelahm breefinahm
un waidahm pasargatu, fa muhfu tizziba ne
famiffahs.

Rapeh;



Rapeh; mums ja luhds: Bet atpesti muhs no
wissfa launa?

Rà Deews mums eeksch wissahm behdahm
palihdsetu, un pastara galla muhs no schihs
wahrgu-semmes debbes preekà eewestfu.

Kam peederr ta walsfiba, tas spehks un tas
gohds muhschigi muhscham?

Tam augstam Deewam, kam mehs wissi
peederram, un no fa, un zaur fo, un eeksch
fa wissas leetas irraid.

Ko eesihme tas beidsams wahrdinsch: Amen?

Tas irr tik dauds fa teescham, tam buhs
ta notift, fad mehs swehti tizzam.

3 5

IV.

IV.

Kursch irr tas zettorts gabbals tahs swehtas
Behrnu-Mahzibas?

Za swehta Kristiba.

Kas irr ta swehta Kristiba?

Weens swehts likkums, tohs, kas pee Kristitas draudses dohdahs, zaur uhdeni eeksch Deewa wahrda, par lohzekeem tahs Kristitas draudses usnemt.

Kas irr to swehtu Kristibu eestahdijis?

Muhfu Rungs Jesus Kristus.

Ka fazzija winsch us saweem Mahzekeem?

Eita zaur wissu pasauli, un mahzajt wissus laudis, un kristijat to eeksch to wahrdu ta Zehwa un ta Dehla un ta swehta Garra. Kas tizz un kristihts tohp, tas taps swehts. Bet kas ne tizz, tas taps pasuddinahts.

Kas irr to uhdeni swehta kristiba eeswehtijis?

Pats Jesus, kas Jordanes uppé kristihts tappe.

Kahds labbums atlez; no tahs swehtas Kristibas?

Za dalliba pee tahs muhschigas dsihwo-schanas.

Bet

Bet kad behrniasch ne kristihts mirsch, fur wiuna dwehselite paleek?

Kad behrniam ne buhs weenam lohzekeem tahs Kristitas draudses wirs semmes tapt, tad Deews wiuna dwehselini bes kristibas usnem. Jo Deews wiunu ne irr us pasuschanu raddijis, un Jesus arridsan behrniam Pestitajs irraid.

Bet kapehz tabda behrnina lihki kapehta fahnis glabba?

Kapehz, ka laudis negudri irr.

Par to buhs mums to swehtu kristibu usskattih?

Par weenu swehtu derribu ar Jesu, wiuna mahzibu usnemt un pehz tahs turretees.

Bet ka warr weens jaunpeedsimmis behrns to fohliht?

To apleezina tee kuhmi wiuna wahrda.

Kahdu ammatu tee kuhmi sché usnemmahs?

Us sawu krista-behrnu raudsiht, arrig tas pee Jesus mahzibas audsinahts tohp.

Ko mahzees tu no tawas kristibas?

Ka Jesus man par lohzekeeli sawas kristigas draudses usnemnis. Un kad es ka tizzigs un paklausigs Deewa behrns turrohs, tad buhs man teescham weenreis par lohzekeeli tahs muhschigas debbes draudsisbas tapt.

Woi wiffi kristiti swehti tohp?

Ne wiffi, ka ween tee, kas tizz, tas irr, kas Jesus mahzibu usnemt un pehz tahs turrahs.

Bet



Bet kà klahfees teem, kas ne tizz, tas irr, kas
peh; Jesus mahzibas ne turrabs?

Tee pahrkahpi fawu kristibas derringu, un
saude fawu kristibas laimu.

Ko buhs tam darriht, kas tahdà dwehfeles
nelaimé irr?

Tam buhs pee laika fawu kristibas derringu
atjaunoh; zaur firsningu atgreeschanu no greh;
teem.

Woi tu tad fawu kristibas derringu effi pee-
pildijis?

Ik ne. — Es to no masahm deenahm
daudstreif ar farweem grehkeem pahrkahpis esnu.

Rà griibi tu fawu kristibas derringu atjaunoh?

Es no jauna wellam atsakku, un no jauna
apfohlohs Deewam padoh;tees, un kà kristi-
gam zilwekam peenahkabs, peh; Jesus Mahzi-
bas zil spehdams fwehti turretees.



V.

Kuirsch irr tas peektajs Gabbals tahs fwehtas
Dehru = Mahzibas?

Sas fwehtajs Mahzitaju ammat.

Rà nosauz Jesus to fwehtu Mahzitaju ammatu?
Tahs debbes = atflehgas.

Kapeh; Jesus to tà nosauz?

Jesus runna zaur lihdsibu. Tà kà ar at-
flehgu warr atflehgt un aisflehgt, tà Mahzi-
taji zaur fawu fwehtu ammatu teem paklausi-
geem to debbes kà flehdsin atflehds, bet teem ne-
paklaufigeem kà flehdsin aisflehds.

Kas irr Mahzitaju ammat?

Deewa wahrdus fkaidri mahziht, un Je-
sus likkumus pareisi isdallih.

Kuiri irr tee fwehti Jesus likkumi?

Ta fwehtia Kristiba, ta Grehtu-peedoh;shas
na, un tas fwehts Wakkar = ehdeens.

Kas irr to fwehtu Mahzitaju ammatu eestahdijis?
Jesus Kristus.

Rà fakka Jesus us Mahzitajeem, kad tee
fwehti mahja?

Jesus us winneem tà fakka: Kas juhs
dsird, tas dsird man, bet kas juhs
nizzina, tas man nizzina.

Rà buhs Mahzitaju wahrdus usskattih?

Rà no Deewa muttes.



Kà cestabhija Jesus to grehku peedofchannu zaur Mahzitajeem:

Jesus fazzija us saweem Mahzeffeem: Meers lai irr ar jums! kà mans debbesu-Zehws man suhtijis, tapat suhtu es juhs arridsan. Kad Jesus to bija fazzijis, uspuhte winsch sawu swehtu dwaichu us saweem Mahzeffeem, un fazzija: Remmeet to swehtu Garru! Kurveem juhs tohs grehkus peedofseet, teem paliks tee grehki peedohti. Un kurveem juhs tohs grehkus paturreseet, teem paliks tee grehki paturreti.

Ko mahzees tu no ta swehta Mahzitaju ammata?

Kà Kristus pats teem Basnizas-tehweem to swehtu ammatu uswehlejis, Deewa wahrdus skaidri mahziht, to zektu us debbes rabdiht, un teem nabbageem tizziaeem grehzineekeem, kas atgreeschahs, tohs grehkus Deewa weeta peedoht.

Mu tu sinnasi, kapeh; Mahzitajs, zilweks buhdams, tomehr warr grehkus peedoht?

Mahzitajs to ne darra sawa spehka, bet Jesus wahrda, kas to wehlejis.

Ko buhs tew darriht, kad tu sawus grehkus apdohma, un bihstees grehku dehl muhschigi pafubdinahs tapf?

Man buhs sawus grehkus noscheshloht, pee Deewa greestees, pee Mahzitaja zaur Kristum grehku-peedofschannu mekseh, un tad zeenigi pee Deewa galdu eet.

Woi



Woi tad tas newa gan, kà tu kristihes effi, pahatarus skaiti un basniza eij?

Gan ta abriga Deewa-kalposchana man us labbu skubbina. Bet kad es sauns paleeku, tad man ta abriga Deewa kalposchana ne palihds ne neeka.

Ko tu dauds behda, kad Mahzitajs tew grehkus peedemis un swehtijis?

Alf ne. — Mahzitajs ne warr firdi redseht, un wiinna ammats newa zittadi spehzigis, kà ween, kad es zeenigs esmu.

Ko palihds tad Mahzitaja ammats, kad wiinna grehku-peedofschana ne pee wisseem geld?

Kautschu pee sauna zilweka zaur wiinna paschu wainu saudehst tohp, tomehr pee weena nabbaga un tizziga grehzineeka geldigs paleek un to firdi apmeerina.

Kas irr tad zeenigs grehku-peedofschannu dabbuht?

Kas Deewu bihstahs, un ar reebfchannu sawus grehkus peeminn.

Pee ka warr tahdu pasiht, kas zeenigs bijis?

Kad tas labbojahs. To ta labboschana irr tee swehti augli tahs atgreeschanas un tizzibas.

Kapeh; tad tee, kas nezeenigi irr, grehku-peedofschannu pee Deewa ne atrohn, jebichu Mahzitajs abrigi peedoht?

Deews wiannu firdis pasihst, kà tee us to abrigu darbu palaudamees, kà melkuli un wiltineeki pee-eet, un ar muttes sohla, ko tee firdi ne juht.

Pee ka tahdus warr pasihst?

Kad tee ne mas ne labbojahs, bet tahdi bijschi, tahdi paleek.

VI.



VI.

Kurſch irr tas feſtajs Gabbals tahs ſwehtas
Behrnu-Mahzibas?

Zas ſwehts Wakkar-ehdens pee Dee-
wa galda.

Kas irr to ſwehtu Wakkar-ehdeenu eeſtab-
dijis?

Muhsu Kungs Jeſus Kriſtus tan-
ni nakti, kad tas nodohts tappe, neh-
me wiſch to maiſi, pateize Deewam,
un dewe to ſaweem Mahzektlem, ſaz-
zidams: Remmeet un ehdeet, tas irr
manna meefa, kas par jums dohta
tohp. To darrajt mannis peemin-
nedami.

Tapat nehme Jeſus to bikkari
ar wiſnu, pehz ta Wakkar-ehdeena,
pateize Deewam, un dewe to ſaweem
Mahzektlem, ſazzidams: Remmeet,
un dſerreect wiſſi no ta. Schis bikke-
ris irr ta jauna eeſtabdiſchana man-
nas affinis, kas juhsu labbad iſlee-
tas tohp, par grehtu peedoſchenu.
To darrajt, zeekahrt juhs to dſerreect,
mannis peeminnedami.

Kad



Kad eeſtabdija Jeſus to ſwehtu Wakkars
ehdeenu?

To nakti preekſch ſawas dwehſeles zeefcha-
nas, un miſchanas pee kruſta.

Ko irr Jeſus zaur to paradijis?

Sawu firſnigu Jeſus miſleſtibu pret
grehzigeem zilwekeem, wairak par wiſnu dweh-
ſeles laimi, ne ka par ſawu tuwu nahwi gab-
dadams.

Ko irr Jeſus preekſch ſawas nahwes
eeſtabdijis?

To wiſſdahrgaku mantu, ko wiſſa paſau-
le ne uſſwer, prohti few paſchu ar wiſſahm
ſwehtibas dahwanahm, ko wiſſch nopelnijis.

Kurras irr tahs ſwehtibas dahwanas, ko Je-
ſus nopelnijis?

Grehtu peedoſchana un tahs muſchigas
dſiſwofchanas zerriba.

Ko ehdi un dſerri tu pee Deewa galda?

Jeſus meefu un affini, par apſtiprinaſchas
nu mannas wahjas tizzibas, un par uſſkub-
binaſchanu us taiſnu un ſwehtu dſiſwofchenu.

Ko mahzees tu no ta ſwehta Wakkar-ehdeena
Jeſus Kriſtus?

Ka mans Kungs Jeſus no leelas miſleſti-
bas man ſawu meefu un affini dohd, mannu
tizzibu ſtiprinaht, un to zerribu tahs muſchigas
dſiſwofchanas eekſch man wairoht. Ka es ar
jo labbu prahtu dſiſtohs, wiſnam par gehdu
dſiſwoht, un us to ſwehtu muſchibu zeenigi
fataiſitees.

S

Ka



Rà buhs kristigam zilwekam us to swehtu Wakkar-ehdeenu fataisitees?

Pahr wiffahm leetahm buhs tam sawu sirdi ismekleht, un pahdehmaght, kà winsch lihdj schim dschwojis, un tad swehti apnemstees, tohs eeradduschus grehkus uswarreht un atstah.

Woi tad tas ne irr gan fataisichanas, to laifu wehrà nemt, masgatees, gohda-drahnas apgehrbt, pahranus Kaitiht un tukschà sirdi palikt?

Tas wiff irr ahrigas gohda leetas, kas bes zeenigas sirds-fataisichanas ne tik geld.

Gribbi tu labpraht pee Deewa galdu eet?

Rà ne. So tas irr mannas dwehfeles wiff-augstaka laima.

Rà irr tas tawas dwehfeles wiff-augstaka laime?

Es tohpu jo wairak ar sawu Jesu sawees nohts.

Rà gribbi tu tad sawu Jesu usnemt?

Es gribbu to kà sawu dwehfeles-draugu sawwà sirdi eesleht, un pee winna turretees dsihwojht un miesht.

Var kahdu deenu buhs kristitam zilwekam to deenu turreht, kad winsch pee Deewa galdu eet?

Var swehtu kalihdsinashanas deenu ar Deewu un ar Jesu.

Woi



Woi tannà deenà to dwehfeli meelojis, arriisan to meesir ja meelo?

Ar sahtu un gauflu to darriht, ne kas aisleedis. Bet tannà deenà peedsertees, jeb zittu blehdibu darriht, irr grehks pahr wisseem grehkeem.

Kas eet zeenigi pee Deewa galdu?

Kas swehti apdohma, jik mohkas muhsu grehki Jesum makfaja, un tabapehz kahrumeem un eeradduschuum grehkeem atsakka.

Kas eet ne zeenigi pee Deewa galdu?

Kas tahdi bijuschi, tahdi paleet, kà tee wils tineekei, dschreji, staiguti un sagti, un wiffi tau-na darritaji.

Woi tahdi warr swehti tapt?

Tahdi nebehdneeki wellam peederr, un ne warr swehti tapt, ja tee ne pee laika sawus grehkus noraud un labbojabs.

Rà warr tad tahdi zilweki tà aplam un tik drohschi pee Deewa galda eet?

Tas nahk no tahs leekas tizzibas, it kà ta grehtu peedehschana no Mahzitaja, un tas swehts Wakkar-ehdeens Jesus wiff labb darroht, lai sirds un dschwoschana buhtu kà buhs dama. Bet tahdi lohri preewillabs.

Bet woi tahdi ne warr pastarà gallà atgreestees?

Ahu! pastaròs atgreestees grehta leeta. Un kad flimmiba prahtus apnem, jeb ohtra nahwe pahrsheids, kas warr tad tahdeem pahdseht!

5 2

Kahdu



Sahdu paharu buhs muns ikdeenas pree grehkeem
apdohmaht un pee sirds nemi?

At Jesus, mihtajs Vestitajs!

Kaut es ikbrihschu apdohmajs

- (1) To leelu preeku debbesis,
- (2) Tahs mohras elles uggunis,
- (3) Un tawu krusht' un pestischan'
- (4) Un mannu stundin' arriidsan.

Dohd man, at Jesu, tahdu prahht'
Schahs tschetras leetas apdoh-
maht!

Tad es no grehkeem fargaschohs,
Ne tapfchu muhscham sird-ehstos.

At palihds man, Kungs Jesus
Krisht,

Pee tewim debbes-preeka mist.
Amen.



Zettorta dalka.

Tee wiff-fwehtaki

W a h r d i,
kas Bihbelê stahw,

un ffohlas-behrneem ja mahzahs.

I. No teem Deewa baufleem.

Dahw. dfeesm. I, I. 2.

Swehtigs irr tas zilweks, kas ne staiga eeksch to besdeewigu runnahm, nedf stahw us to grehzineeku zellu, nedf sehseh us to meh ditaju sehdekti. Bet kam labs prahts irraid pee ta Kunga bauflibas, un pahrdohma wiina bauflus deenas un naktis.

Mahz. Gal. 12, 13. 14.

Bihstees Deewu, un turri wiina bauflibu. Das peenahkabs wisseem zilwekeem. Jo Deews weddihs iffatru leetu teefa, lihds ar wissu, kas apflehpts irr, lai tas labs jeb launs irraid.

Matt. 22, 37-40.

Few buhs Deewu tarwu Kungu mihscht no wiffas tawas firds, un no wiffas tawas dwehseles, un no wiffa tawa prahta. Schis irr tas pirmajs un augstakajs bauflis. Bet tas ohtrajs irr tam lihds: Few buhs tarwu Tuwaku mihscht, ka fewi paschu. Schinnis diwejds bauflis wiffa baufliba un Praweeshu mahziba sa weenojabs.

I. Tim. I, 5.

Das gals tabs pawehlechanas (eeksch wiffahm mahzibahm) irr mihschtiba no sehkih, stas firds un labbas apsinnachanas un beswiltigas tizzibas.



II. No tizzibas leetahm.

(1) No Deewa.

Esa. 40, 26.

Pazekket juhfu azzis us augfchu, un flattajt, kas irr schihs leetas (pee det bes) raddijis, un istwedd wiannu spehku pa pulkam, un tohs wiffus pee wahrda sauz.

Dahw. ds. 90, 2.

Virms tee kalni tappufchi, un tu to semmi un to pafauli bij fataisijis, effi tu muhschigi muhscham tas Stiprais Deews.

2. Laif. gr. 6, 18.

Ea debbes un wiffu debbeschu debbefis Deews ne warr fanemt.

Esa. 66, 1.

Ea fakka tas Kungs: Ea debbes irr mans gohdibas krehfis, un ta semme irr mans kashu pameflis.

1. Tim. 6, 16.

Deews weenâ ne pee eetamâ gaifchibâ dsihwo, fo ne weens zilweks irr redsejis, nedf redseht warr.

Reem. 1, 20.

Deewa neredsama buhschana, un wianna muhschigs spehks un Deewiba, tohp no radz dibas tahs pafaules pee teem darbeem nomans nita un eeraudfita.

Dahw.



Dahw. ds. 19, 2.

Tahs debbes isteiz ta Stipra Deewa gohdu, un tas debbes isplattijums pasluddina wianna rohkas darbu.

Esa. 6, 3.

Swehts! Swehts! Swehts irr tas Kungs Zebaot! wiffa semme irr pilna no wianna gohdibas!

Apust. darb. 17, 24-28.

Das Deews, kas irr darrijis to pafauli, un wiffu, kas tur eekschâ irr, schis weens Kungs tahs debbes un semmes buhdams, ne mahjo ar rohkahm darritâs basnijâs. Nedf arridsan tam no zilweku rohkahm kalposchana noteek, it kâ tam kas wajjadsetu. Wiasch dohd wisseem dsihwibu un dwaifchu un wiffas leetas. — Wiasch ne irr tahtu no ikweena no mums. Jo eeksch wianna dsihwojam mehs, un kustamees, un effam mehs.

Sibr. 1, 1. 5.

Wiffa gudriba irr no ta Kunga, un irr pee wianna muhschigi. — Deewa, ta wiffu, augstaja wahrd's irr tahs gudribas awots, un tee muhschigi baufti irr wiannas istekfi.

1. Zahn. 4, 16.

Deews irr ta mihlestiba. Un kas eeksch mihlestibas paleek, tas paleek eeksch Deewa, un Deews eeksch wianna.

§ 5

Dahw.



Dahw. ds. 108, 5.

Ea Kunga schehlafiba irr leela lihds pat debbesim, un wiina pateefiba lihds pat augstahm padebbesim.

Zehl. I, 17.

Wissa labba dahwana un wissa wihiga dahwinafchana irr no augshenes, no ta Zehwa tahs gaifmas, pee ka newa pahrmihschana nedf pahwehrschanas ehna.

Dahw. ds. 139, 7=10.

Deews! fur buhs man no-cet preeksch tawa Garra! un fur buhs man behgt preeksch tawa Waiga! Rapschu es us debbesim, tad tu tur effi. Zeb darriechu es farwu gultu ellé, rangi, tu tur arri effi. Remschu es aufekta spahrnus, un paltschu pat juhras gallá, tad ir tur tawa rohka man waddihs, un tawa labba rohka manni turrehs.

Dahw. ds. 139, 1=4.

Kungs tu pahrmanni un pasihsti mannis. Zu sinni mannu fehdeschanu un zelschanu, tu prohti mannas dohmas no tahlenes. Lai es eemu jeb gullu, tad effi tu apfahrt manni, un isluhko wiffus mannus zekus. Zo ne kahds wahrds irr us mannu mehli, redsi, tu Kungs, to wiffu sinni.

Esa. 55, 8. 9.

Mannas dohmas, fakka Deews, ne irr juhsu dohmas, un juhsu zekki ne irr manni zekki. Zo it ká ta debbes augstaka irr, ne ká ta semme,



me, tà irr manni zekki augstaki, ne ká juhsu zekki, un mannas dohmas (augstakas,) ne ká juhsu dohmas.

Reem. II, 33=36.

Ne dsittums tahs baggatibas un gudribas un Deewa atsihschanas! Zeek ne ismannijamas irr wiina sohdbibas, un ne isdibbinajami wiina zekki! Zo kurech irr ta Kunga prahtu pasinnis? Zeb kurech irr wiina padohma-deweis bijis? Zeb kas irr wiinam fo labbu pa-preeksch dewis, ká tas tam taptu atmakshas? Zo no wiina un zaur wiinau un eeksch wiina irr wiffas leetas. Wiinam peederr gohds muhschigi! Amen.



No taks zerribas us Deewu.

Mahz. Gal. 12, 1.

Neemimi tawu Nadditaju tawâ jaunumâ,
pirms taks launas deenas nahk, un tee
gaddi at'eet, no ka tu fazzisi, tee man ne patihk.

Dahw. of. 37, 5.

Paweqli tam Kungam tawu zettu un zerre
us wiannu, tad wiensch gann darrihs.

1. Pcht. 5, 7.

Wissu sawu subdeschanu (jeb ruhpeschanu)
metteet us Deewu, jo wiensch gahda par jums.

Matt. 6, 26-30.

Skattajtees us teem putneem. Tee ne fehi,
tee ne plauj, tee ne sakrahj schluhads, un juhsu
debbefu. Tehws barro tohs tomehr. Ne effat
juhs dauds labbaki, ne ka wianni? — Mahzaj-
tees pee pukkehni lauka, ka taks aug. Taks ne
strahda, nedsarridsan wehrpi. Un tomehr Deews
tohs jauki apgehrbs. Ne buhtu tad wiensch jums
dauds wairak darrijs? Ak juhs mas tizzigi!

1. Tim. 6, 6-8.

Ea irr leela mantoschana, ja kas Deewam
kalpo un irr peetezigs. Jo mehs ne effam ne nee-
ka pasaulé eeneffuschi, tad irr sinnamis, ka mehs
neds ko labbu isnest warram. Bet kad mums sa-
wa barriba un apgehrbs, tad lai mums peeteek.

Ser. 17, 5.

Nolahdehts irr tas zilweks, kas us zilwe-
teem pataujahs, un ka firds no ta Kunga (fas
wa Deewa) atkahpi.

(2) No



(2) No Jesu Kristu.

Jahn. 17, 3.

Schi irr ta muhschiga dschwoschana, to wees
nigu ihstenu Deewu, un ko wiensch sub-
tzijs, Jesu Kristu, atsiht.

Jahn. 1, 1 un 14.

Eefahkumâ bija tas Wahrds (tas irr, tas
muhschigs Deewa Dehls,) un tas Wahrds
bija pee Deewa, un Deews bija tas Wahrds. —
Un tas Wahrds tappe meesa (tas irr, Dee-
wa Dehls tappe zilweks) un dschwwoja muhsu
starpâ, un mehs redsejam wianna gohdibu, taks
du gohdibu, ka ta weeniga peedsummuscha
Dehla no Tehwa, pilns schelastibas un pa-
teefibas.

Jahn. 3, 16.

Eik lohti Deews to pasauli mislejis, ka
wiensch sawu paschu weenpeedsimmuschu Dehlu
dewis irr, ka wisseem teem, kas eeksch wianna
tizz, ne buhs pasudduscheem tapt, bet to muh-
schigu dschwoschana dabduht.

1. Jahn. 4, 9.

Eeksch ta irr ta Deewa mislestiba pret
mums atspihdejusi, ka Deews sawu weenpeeds-
simmuschu Dehlu subtzijs irr pasaulé, ka mums
zaur to dschwocht buhs.

Deem. 8, 32.

Deews sawu paschu ihpaschu Dehlu ne
irr taupijis, bet wiannu par mums wisseem no
dewis,



dewis, kà ne dahwinahs wiensch ar to paschu mums wiffas leetas?

2. Kor. 5, 21.

Deetws irr to, kas no nekahdeem greh-
feem sinnajis, preeksch mums par grehku dar-
rijis, kà mehs eeksch ta dabbutum to Deewa
taifnibu.

1. Tim. 1, 15.

Eas irr pateesi un augsti peenemmams
wahrd's, kà Kristus Jesus pafaulé nahzis irr,
tohs grehzineekus isglahbt.

Apust. darb. 4, 12.

Ea pestifchana ne irr zaur zittu neweenu,
ned's arridsan jits wahrd's appaksch debbes starp
teem zilwekeem dohts irr, zaur to mehs war-
ram muhschigi dshwoht, (kà ween zaur to
wahrd'u Jesus).

Apust. darb. 10, 43.

Schim Jesum dohd wiffi Praweefchi lee-
zibu, kà zaur wianna wahrd'u grehku peedohscha-
nu dabu ikweens, kas eeksch wianna tizz.

1. Tim. 2, 5.

Eur irr Weens Deetws un Weens Wid-
dutajs starp Deewa un starp zilwekeem, tas
Zilweks Kristus Jesus.

Wilib. 2, 5-II.

Eurrajt pee fewim tahdu prahtu, it kà
ir Kristum Jesum bija. Kas Deewa gihmt
buh.



buhdams — to gihmi weena kalpa nehmis —
un few paschu pasemmojees, un paklausigs
tappis lihds nahwei, tai nahwei ta krusa.
Eapeh3 irr arridsan Deetws wiannu warren
pa augstinajis, un wiannam dahwinajis wee-
nu wahrd'u, kas eet pah'r wisseem wahrd'eem.
Kà eeksch ta wahrd'a Jesus lohžitees buhs wif-
feem zelleem to, kas debbesis un wirs semmes
un appaksch semmes irr, un ikkatrai mehlei is-
teikt buhs, kà Kristus tas Kungs irr,
par gohdu Deewa ta Tehwa.



No tahs tizzibas us Jesu.

Jahn. 14, 6.

Jesus fazzija: Es esmu tas zelfsch un ta pa-
teefiba un ta dschwiba. Ne weens nah
pee Tehwa, kà zaur manni.

Jahn. II, 25, 26.

Es esmu ta augschamzelschana un ta dschw-
wiba. Kas eeksch mau tizz, jebfchu tas buh-
tu nomirris, tas dschwoshs.

Reem. 10, 9, 10.

Ja tu ar tawu muti apleezinasi to Kungu
Kristu, un tizzesi fawà firdi, kà Deews winnu
irr no mirroneem usmohdinajis, tad tu muh-
schigi dschwosfi.

Reem. 3, 24.

Mehs tohpam taifnoti bes nopelaa, no
Deewa schelastibas, zaur to atpirkschanu, kas
zaur Kristu Jesu notikkusi.

I. Joh. 2, 1, 2.

Mums irr weens Uibildinatajs pee Teh-
wa, Jesus Kristus tas Taifnajs. Un tas irr
ta Salihdsinaschana preeksch muhsfu grehkeem,
un ne ween preeksch muhsfu, bet arridsan preeksch
wiffas pasaules grehkeem.

Reem. 8, 1.

Nu irr ne kahda pasuddinaschana teem, kas
eeksch Kristus Jesus irr, kas ne pehz tahs mee-
fas, bet pehz ta Garra staiga.

Reem.



Reem. 8, 33, 34.

Kas apfuhdsehs Deewa Isredsetus?
Deews irr, kas taifno. Kas irr, kas pasud-
dina? Kristus irr, kas nomirris, bet wiffwai-
raf arridsan, kas usmohdinahes irr, tas pats
irr pee Deewa labbas rohkas, kas arridsan
muhs aistahw.

(3) No ta svehta Garra.

Jahn. 14, 26.

Zas Spreezinatajs, tas svehtajs Gars, fo mans Echws (fakka Jesus) fubtihs man nâ wahrdâ, tas jums wiffas leetas mahzihs, un juhs atgahdinahs wiffu to, fo es jums fazzijis esmu.

Apust. darb. 10, 44.

Zas svehtajs Gars kritte us wiffeem, kas to (Deewa) wahrdu dsirdeja.

1. Kor. 2, 10.

Zas svehts Gars pahimefle wiffas leetas, arrijisan tohs Deewa dskumus.

Reem. 8, 14.

Zeek no Deewa Garra tohp wadditi, tee irr Deewa behrni.

1. Kor. 3, 16.

Ne sinnat juhs, kâ juhs effect Deewa nams, un tas Deewa Gars eefsch jums miht.

Dahw. ds. 51, 12, 13.

Raddi eefsch mannim, ak Deews, weenu schlihtu firdi, un atjauna weenu pastahwigu Garra eefsch mannim. Ne mett mannus noht no tawa waiga, un ne atnemm tarou svehtu Garra no mannim.

Dahw. ds. 143, 10.

Mahzi man darriht pehz tawa prahta, jo tu effi mans Deews, taws labs Gars lai man wadda us taifnu jelta.

(4) No

(4) No atgreeschanas no grehkeem.

Ezef. 33, 11.

Zif teescham, kâ es dsihwoju, fakka tas Kungs Kungs: Man ne patihf ta nahs we ta besdeewiga, bet kâ tam besdeewigam buhs atgreestees no sawa jelta un dsihwoht.

Esa. 1, 16-18.

Masgaietees, schlihtstajtees, atmetteet juh- fu launas darrišanas no mannam azzim noht, mittejetees launa darriht. Mahzajtees labba darriht, meflejeet to teefu, palihdseet tam apbehdinatam, isdohdeet bahrinam teefu, teefaject to atraitau leetas. Tad nahzeet, un lai mehs kohpâ teefajamees, fakka tas Kungs: Kad juhfu grehki til farkani buhtu, kâ affins, tatschu tee taps balti kâ sneegs.

Ezef. 18, 21, 22.

Kad tas besdeewigajs atgreeschahs no wiff- feem sawcem grehkeem, fo tas irr darrijs, un turr wiffus mannus likkumus, un darra, kas teefa un taifns irr, tad tas teescham dsihwohs un ne nomirs. Wiffas wiina pahfahpshas nas, fo wiensch irr darrijs, ne taps wiinam peeminnetas, wiina taifnibas dehl, fo wiensch darra, wiensch dsihwohs.

Matt. 3, 2-10.

(Zahnis tas Kristitajs mahziia:) Atgreefe- tees no grehkeem, jo ta debbesu-walstiba irr turu klacht nahkufi. Neffect gohdigus auglus

3 2

tahs

tahs atgreeschanas no grehkeem. Jo tas jir wis irr jau teem kohkeem pee fakni peeliktis. Jk fatts kohks, kas labbus auglus ne neff, tohp nojirsts un ugguni cemests.

Matt. 4, 17.

Pats Jesus eefahze fluddinaht un fazzibt: Utgreesetees no grehkeem, jo ta debbesu walstiba irr turwu flahst nahkufi.

Reem. 2, 4.

Mizzini tu to baggatibu tahs laipnibas un pazeeschanas un lehnprahtibas Deewa, ne sin nadams, ka ta Deewa laipniba tew us atgreeschanu no grehkeem wadda?

Gal. Sakk. w. 28, 13.

Kas sawas pahrkahpschanas apflahj (ieb leeds) tam ne isdohfees, bet kuresch tohs isfuhds, tas dabbusch sehlastibu.

Reem. 12, 2.

Ne turraitees schai pafaulei lihdsus, bet tohpeet pahrwehrti zaur atjaunoschanu juhfu prahta.

Dahw. df. 32, 1. 2.

Swehtigs irr tas, kam tahs pahrkahpschanas irr peedohtas, kam tee grehki irr aisflahiti. Swehtigs irr tas zilweks, kam tas Kungas tohs noseegumus ne peelihdsina, un kure ka Garrá wiltibas newaid.

No taisnas un swehtas dsihwoschanas.

1. Mohl. 17, 1.

Deews fazzija us Abrahamu: Es esmu tas wiffuwarenajs Stiprajs Deews, stais ga preeksch manna waiga un effi taisns.

Dahw. df. 34, 12-15.

Nahzeet schurp behrni, klaufast mannis, es mahzifschu jums ta Kunga bihjaschanu. Kuresch irr tas wihrs, kam dsihwoht gribbabs? Kam patihk labbas deenas redseht? Pafargi tarwu mehli no launa, un tawas luhpas no wiltigas wallodas. Atkahpees no launa un darrai labbu, mekle meeru, un dsennees tam pakkat.

Dahw. df. 5, 5.

Kungas, tu ne effi tahds Deews, kam ta besdeewiba gribbabs, kas launs irr, tas pee tewi ne paleek.

Sakk. w. Gal. 3, 33.

Ta Kunga lahsti irr eeksch ta besdeewiga namna, bet ta taisna mahjasweetu Deews swehtihks.

Matt. 18, 6. 7.

Kas weenu no teem masakeem apgrehzina, kas eeksch Jesu tizz, tam buhtu labbaki, ka tam weens dsirenu-akmins pee fakla taptu pafahrtis, un apflizinahts juhra, wiff-dsilaká weeta. — Ak wai tam zilwekam, zaur ko apgrehziba nahk!



Matt. 6, 33.

Dsenneetes papreefch pehz Deewa walstibas un pehz wiinna taifnibas, tad jums wiffas schihs leetas taps peemestas.

Matt. 7, 13. 14.

Ezeita zaur teem schaureem wahrteem. Zo tee wahrte irr platti, un tas zelsch irr plats, kas aiswedd us pasufchanu, un dauds irr, kas zaur teem ezeet. Un tee wahrte irr schauri, un schauras tas zelsch, kas aiswedd us dsihwibu, un mas irr, kas to atrohd.

Matt. 11, 28. 29.

Jesus fakka: Nahzeet schurp pee mannim wiffi, kad juhs behdigi un geuhfiridigi esfat, es gribbu juhs atweeglinacht. Nemmeet us fewim mannu juhgu (jeb likkumu) un mahzajtees no mannim, jo es esmu lehnprahtigs un no firds pasemmigs, tad atrasheet juhs atweegs loschanu juhfu dwehselehm.

Matt. 5, 16.

Lai juhfu gaischiba fwihd lauschu preefchâ, kâ tee eerauga juhfu labbus darbus, un gohda juhfu Tehwu, kas debbestis irr.

Jahn. 14, 23.

Ja kas man mihle (fakka Jesus) tas mannu wahrdu turrehs.

Matt. 5, 8.

Swehtigi irr tee firdschklichsti, jo teem buhs Deewu redseht.

Luhf.



Luhf. 6, 36.

Esheet schehligi, kâ irr juhfu Tehws debbestis schehligs irr.

Jahn. 13, 35.

Yee ta nomannihs wiffi (fakka Jesus) kâ juhs manni mahzetli effat, ja jums mihlestiba sawâ starpâ irr.

Matt. 7, 21.

Jesus fazzija: Ne ikkars, kas us mannim fakka, Kungs, Kungs! debbefu walstibâ ezees, bet kas mannam Tehwam debbestis pa prahtam darra.

Jehf. 2, 26.

It kâ ta meesa bes ta garra irr nomirrusi, tapat arridsan ta tizziba bes darbeem (tahs taifsnibas un mihlestibas) irr nomirrusi.

1. Jahn. 3, 15.

Kas sawu brahli eenihd, tas irr weens flepkawa.

1. Jahn. 4, 7. 8.

Mihli, lai mehns weens ohtru mihlejamees, jo ta mihlestiba irr no Deewa, un ikkars, kas mihl, tas irr no Deewa peedsimmis un pasihst Deewu. Kas ne mihl, tas Deewu ne pasihst. Zo Deews irr ta mihlestiba.

1. Jahn. 4, 20. 21.

Ja kas fakka: Es mihleju Deewu, un eenihd sawu brahli, tas irr weens melkulis. Zo kas sawu brahli ne mihl, fo tas reds, kâ

3 4

warc



warr tas Deewu mihleht, fo tas ne irr red-
sejis? Un schis bauftis irr mums no wiina, fà
tam, fàs Deewu mihl, arridsan buhs farwu
brahli mihleht.

1. Tim. 4, 7. 8.

Darbojees pats eeksch Deewabihjafcha-
nas. Fo ta Deewa bihjaschana dere pce wif-
fahm leetahm, kurrari irr ta apfohlifchana
schahs klahd-buhdamas un tahs nahkofchas
dfihwofchanas.

Jehf. 1, 27.

Weena schkijsta un ne apgahnita Deewa
falposchana preeksch Deewa un ta Tehwa irr
fchi, tohs bahrius un atraitnes eeksch wiinu
behdahm peemelleht, un few paschu ne apgah-
nitu turretees no tahs pasfaules.

1. Pehf. 2, 21-24.

Kristus irr jums weenu preekschraaktu pa-
mettis, fà jums buhs wiina pehdahm pakkat
eet. Kas grehkus ne irr darrijis, nedf wiltiba
irr wiina muttè atrasta. Kas lammahs tap-
pis ne atlammaja, un zeesdams ne launejahs,
bet nodewe to tam, fàs taifni fohda. Kas
muhfu grehkus pats sawà meefà neffis irr pee
ta fohka, fà meh's teem grehkeem atrauti tai
taifnibai dfihwotum.

Tit. 2, 11-14.

Ea schehlastiba ta Deewa muhfu Pestitaja
irr atspihdejusi wisseem ziltwekeem. Un pa-
mahza



mahza muhs, fà meh's aisleedsam to besdee-
wibu un tahs pasfauligas eekahroschanas, gad-
digi un taifni un deewabihjigi dfihwojam schin-
ni pasfaulè. Saididami to labbumu tahs zer-
ribas, un to atspihdeschanu tahs gohdibas ta
leela Deewa un muhfu Pestitaja Jesus Kri-
stus. Kas few paschu par mums dewees irr,
fà tas muhs atpirktu no wiffas netaisnibas,
un schkijstihos few pascham ihpaschus landis,
fàs tschakli dfihthos us labbeem darbeem.



(5) No pastarahn seetahn.

Ebr. 9, 27.

Zeem zilwekeem irr nolifst, weenreis nomirt,
un pehz tam ta sohdiva.

1. Kor. 15, 21.

Kà zaur weenu zilweku ta nahwe irr, tà
irr arridsan zaur weenu zilweku ta augscham-
zelschana to mirroku.

Reem. 14, 8.

Dsishwojam mehs, tad dsishwojam mehs
tam Kungam. Nomirstam mehs, tad nomir-
stam mehs tam Kungam. Tapehz, jeb mehs
dsishwojam, jeb mehs nomirstam, peederram
mehs tam Kungam.

Jahn. parahd. 14, 13.

Swehti irr tee mirruschi, kas eeksch ta
Kunga nomirst, no ta brihscha. Zeescham
tas Gars fakka, kà tee duff no sawahm dar-
boschanahm, un winnu darbi pawadda tohs.

1. Peh. 1, 3, 4.

Slawehts irr Deews un tas Tshws muh-
fu Kunga Jesus Kristus, kas pehz satwas lee-
las apschelofchanas muhs irr aidsendinajis us
weenu dsihwu zerribu, zaur to augschamzel-
schanu Jesus Kristus no teem mirroneem, us
weenu ne isnihzigu un ne apgahnitu un ne fa-
wistamu eemantofchanu, kas preeksch mums
paturreta tohp debbestis.

2. Peh.



2. Peh. 3, 13.

Mehs gaidam pehz Deewa apschelofchanas
jaunas debbestis un weenu jaunu semmi, furrà
tafniba mahjo.

Gal. 6, 7, 8.

Ko labban tas zilweks fehj, to paschu tas
arridsan plaus. Kas us sawu meesu fehj,
tas no tabs meefas to famaitaschanu plaus.
Bet kas us to Garra fehj, tas plaus no ta
Garra to muhschigu dsishwofchanu.

Reem. 2, 6-9.

Deews atmaksahs ikkatram pehz saweem
darbeem. Zeem, kas ar pazeeschanu eeksch
labbeem darbeem, gohdu un sawu un ne-
isnihzibu mekle, to muhschigu dsishwofchanu.
Bet teem, kas rehjeji irr, un ne paklaufa tai
pateefibai, bet tai netaisnibai klaufa, nahf-
fees dustniba un bahrsiba, behdas un isbaile,
pahr ikkatru dwehseli ta zilweka, kas saunu
padarra.

Wilip. 3, 20, 21.

Muhfu dsishwofchana irr debbestis, no fur-
renes mehs arridsan gaidam to Pestitaju, to
Kungu Jesu Kristu. Kas muhsu neezigu mee-
fu pahrewehtis, kà ta lihdsa tohp tai meesai
winna gohdibas.

1. Kor. 15, 42-44.

Sehts tohp eeksch fatruhdeschanas, un
tohp usmohdinahs eeksch nefatruhdeschanas.
Sehts



Sehts tohp eeksch negohdibas, un tohp us mohdinahs eeksch gohdibas. Sehts tohp eeksch wahjibas, un tohp usmohdinahs eeksch spehka. Weena dabbiga meefa tohp fehta, un weena garriga meefa tohp usmohdinata.

Reem. 8. 14.

Tahs zeefchanas feha laika ne atmakfa to gohdibu, fas mums taps parahdita.

2. Kor. 4. 17. 18.

Muhsu behdas, fas weegtas irr un pees pefchi isnihst, padarra mums weenu pahrs leeku leeku muhschigu un pastahwigu gohdibu. Mums, fas mehs wehra ne nemmam to, fas redsams irr, bet to, fas irr ne redsams. Jo fas redsams irr, tas irr laizigs, bet fas ne irr redsams, tas irr muhschigs.

Matt. 16. 26. 27.

Ko tas zilwekam palihds, kad wiasch wifu pakauli samanto, un tam tomehe sawa dwehfele suhd? Jo ko warr zilweks par sawas dwehfeles atpirkschanu doht? Jo ta zilweka Dehls nahs eeksch sawa Zehwa gohdibas, ar saweem enegeem, un tad wiasch atmakfahs ikkarram pehz saweem darbeem.

Jahn. 5. 28. 29.

Da stunda nahf, kurrã wiffi, fas kap penes irr, dsirdehs to balfi ta Deewa Dehla, un is-ees ahra. Tee, fas labbu darrijufchi, pee



pee augfchamzelschanu tahs dsihwofchanas, bet fas launu irr darrijufchi, pee augfchamzelschanu tahs sohdivas.

2. Kor. 5. 10.

Mums wiffeem buhs skaidri parahditeem tapt, preeksch ta sohda-krehsla Kristus, ka ikweens dabbu, ko wiasch meefa buhdams darrijis irr, jeb labbu, jeb launu.

Matt. 7. 22. 23.

Jesus fazzija: Dauds us mannim fazzihs tanni deenã: Kungs! Kungs! ne effam mehs tawã wahrda nahfoshas leetas fluddinajufchi? Ne effam mehs tawã wahrda wellus isdsinnufchi? Ne effam mehs tawã wahrda dauds warrenus darbus darrijufchi? Tad es us teem it skaidri fazzischi: Es ne esmu ne kad juhs pasinnis. Eita nohst no mannim wiffi juhs launadarritaji!

(* Zapat tas teem klahfees, fas us to leeku jeb mahnu tizzibu pee ahrigas Deewa kalposchanas palaujahs un launi paleek.)

Matt. 25. 40.

(Jesus fazzihs wiara leela teefas-deenã:) Ko juhs darrijufchi weenam no scheem manneem wiffmasakeem brahteem, to effat juhs man darrijufchi.

Matt. 25. 46. un 13. 43.

Tee neraifni ee-ees muhschigãs mohkãs. Bet tee raifni ee-ees eeksch to muhschigu dsihwofcha

schanu — un spihdehs fà ta faule fawa Tesh-
wa walfsibà.

Jahn. parahb. 21, 4.

Dur Deems noschahwehs wiffas affaras
no wianu azzim, un ta nabwe ne buhs wairs,
nedf behdas, nedf brehkschana, nedf raises
wairs buhs.

1. Kor. 2, 9.

Azz ne irr redsejusi, un aufs ne irr dsir-
dejusi, un ne kahda zilweka firdi irr nahzis,
fo Deems irr fataisjisi teem, fas wianu mihtb.

III. No tahs swehtas luhgschanas.

Dahw. ds. 92, 2. 3.

Qabba (un augsti dahrga) leeta irr to Rung
gu flaweht, un tarwam wahrdam dsecdabt,
tu Wiffu-augstakais! Nihstos tarwu schelasti-
bu isteilt, un naktis tarwu peetizzibu.

Jahn. 4, 24.

Deems irr weens Gars, un fas to pee-
luds, teem buhs garrà un pateesibà wianu
peeluhgt.

Dahw. ds. 145, 18. 19.

Fas Rungs irr tuwu wisseem, fas wianu
peefanz, fas wianu eeksch pateesibas peefanz.
Wunsch darra, fo tee gribb, fas wianu bih-
stahs, un klausa wianu fleegschanu, un pas
lihdf teem.

Matt. 6, 7.

Kad juhs Deewu luhdsat, tad ne buhs
jums dauds ptahpaht, fà tee pagani. Jo tee
schkeet, fà tee fawà ptahpachana tohp pa-
klausiti.

Esa. 1, 15.

Jebfchu juhs sawas rohkas gan isplattat,
tomehr es apflepiu sawas azzis no jums, un
jebfchu juhs dauds peeluhdsat, tomehr es juhs
ne klausu, jo juhsu rohkas irr pilnas affinu.



Jehk. 5, 16.

Weena Taisna (zilweka) firsniga luhg-
schana dauds eespehi.

Dahw. ds. 117.

Zeizeet to Kungu wiffi pagani, flawejeet
wianu wiffi laudis. Jo wianna schezlastiba
un ta Kunga pateefiba irr warrena pahr mums
muhshigi. Alleluja!

Dahw. ds. 136.

Pateizeet tam Kungam, jo wiensch irr labs,
un wianna schezlastiba paleek muhshigi.

Dahw. ds. 50, 15, 16.

Uppure Deewam pateikschanu, un makfa
tam Wiffu-augstakam tawu apsohlschanu.
Un preefauz manni behdu-laita, tad es gribbu
terwi israut, un tew buhs man gohdaht.

Ewes. 5, 19.

Munnajat fatwa starpá no dseefmahm un pa-
teizibas dseefmahm, un garrigahm dseefmahm,
dseedadami un meeslodami tam Kungam juhfu
firdi.

Jahn. 16, 23, 24.

(Jesus fakka:) Pateefi, pateefi, es fak-
ka jums, ko juhs ween luhgfeet to Zehwu
maná wahrda, to wiensch jums dohs — Luhd-
feet, tad juhs nemfeet, ka juhfu lihgstimba
warr pilniga buht.

Dahw.



Dahw. ds. 103, 1=4 un 13.

Zeiz to Kungu, manna dwehfele, un wiff,
kas eeksch mannim irr, wianna swehtu wahr-
du. Zeiz to Kungu, manna dwehfele, un ne
aismirsti wiffu, ko wiensch tew labba darrijs.
Kas wiffus tarwus grehkus peedohd, un dsee-
dina wiffas tarwas mainas. Kas tarwu dsih-
wibu no samaitafchanas isglahbi, kas terwi
puschko ar schezlastibu un apshehlofchanas. —
St ka weens Zehws par teem behrneem ap-
shehlofahs, tapat shehlo tas Kungs tohs, kas
to bihstahs.

R

IV. No



IV. No tahs swehtas Kristibas.

Jahn. 3, 5.

Za fas labban ne tohp (no jauna) peedsim-
mis zaur uhdeni un Garru, tad ne ware
tas Deewa walstiba nahft.

I. Petr. 3, 31.

Ea kristiba ne irr ta nolikschana to fahrau
tahs meefas, bet ta derriba weenas labbas sin-
namas firds ar Deewu.

Gal. 3, 27.

Zeek juhs us Kristu effat kristiti, teek effat
jul s Kristu apwilkufti.

Heem. 6, 3. 4.

Ne sinnat juhs, ka zeek mehs effam kristiti,
teek effam mehs eeksch wiinna nahwes kristiti.
Tad effam nu mehs ar wiinnu aprakti zaur to
kristibu eeksch tahs nahwes. Ka ittin ka Kristus
irr usmohdinahfts no teem mirroneem zaur to
gohdibu ta Tehwa, tapat buhs mums arridsan
eeksch atjaunoschanas tahs dschwibas staigast.

V. No



V. No ta swehta Mahzitaju ammata.

Ebr. 13, 17.

Paklaufait juhfu Wadditajeem un effect
winneem padewigi. Jo tee irr nomohda
par juhfu dwehfelehm, it ka kam buhs arbil-
deschanu doht. Ka tee scho ar preeku darra,
un ne ar nopuhschanu, jo tas jums ne irr labbi.

I. Kor. 4, 1.

Par tahdeem buhs ikweenam zilwekam
Mahzitajus turreht, prohti par Kristus kalpecm,
un usraugeem pahr teem Deewa noslehp-
meem.

Jehf. 1, 22.

Effect darritaji ta wahrda, un ne ween klau-
sitaji, few paschus peewildami.

I. Tim. 5, 17.

Zohs Wezzajus, kas labbi walda, turri
diwkhartiga gohda zeenigus, wiffwairak tohs,
kas strahda eeksch ta wahrda un mahzifchanas.

Gal. 6, 6.

Eai tas, kas mahzihfts tohp eeksch ta wahr-
da, isdalla wiffadu labbumu tam, kas wiinnu
mahza.

Dan. 12, 3.

Zee Mahzitaji spihdehs ka tahs debbes spoh-
schums, un kas dauds us tainibu wedd, ka
tahs waigsnes muhschigi muhscham.

R 2

VI. No



VI. No ta fwehta Wakkar = ehdeena.

I. Kor. IO, 16.

Sas bikkeris tahs pateizibas, ko mehs ar patelkſchanu fwehtijam, neggi tas irr weena farweenoschana ar to affini Kristus? Ta maife, ko mehs lausam, neggi ta irr weena farweenoschana ar tahs meefas Kristus?

I. Kor. II, 26-29.

Zeeklahrt juhs no fehahs maifes ehdat un no fchi bikkera dserrat, tad pasluddinajeet to nahwi ta Kunga, teekams tas nahk. Tad nu, kas nezeenigi fcho maifi ehd, jeb dserr ta Kunga bikkeri, tas buhs noseedsigs pee tahs meefas un affins ta Kunga. Bet lai tas zilweks pats ismeklejahs, un tad lai wiatsch no fehahs maifes ehd, un no fchi bikkera dserr. Jo kas nezeenigi ehd un dserr, tas ehd un dserr few pascham to fohdu, ka wiatsch ne isfchirr ta Kunga meefu.

Jama



Jama Rihta = luhgſchana.

Al mihfajs debbes = Sehws! Tu atjauno ar fcho rihtu mannu dschwibu un preeku, un taru gohdibu. Tawa fwehta fargafchana man glabbajusi, ka nei flimmiba, nei kahda breefma mannu faldu meegu aiskawejusi. Par to es tew no firds pateizu. Es ne esmu tawas schelastibas zeenigs, un tomehr tu mannis sehwischi peeminni. Es grehzneeks fenn buhtu pelnijis, ka tu man tawas dahwanas atrautu. Bet tawa firds irr deewischa. Tu usturri, mihfo un fwehti manni. Stahw man ir schodeen klahrt, un pasfargi man no grehkeem, ka es ne kahdu blehdibu un wiltu schodeen daru, nedf to Deewa gihmi par lohpu gihmi pahrwefschu, ka Deemſchehl dafchdeen noteek. — Palihds man gohdigi strahdaht, un us to dschtees, kas tew par gohdu, man par laimu, un mannam turwakam arridsan par labbu irr. Swehti schodeen mannu baggatu maifiti, un nowehf no man wiffas gruhdas zeefchanas. — Upschehlsojies schodeen arridsan par wiffeem zilwekeem, manneem brahkeem, kas tapat no tew radditi un zaur Jesu dahrgi ispestiti irr. Lai wiffeem labbi klahjahs. Al kaut jel wiffi pee tew atareestohs un muhschigi fwehti taptu! — Swehti muhsu Sehwa, femmi un wianas Waldifchana, lihds ar wiffeem Rungeem. Lai arridsan fchi deena manneem mihkeem drau geem,

R 3

geem, raddeem un kaimineem laimiga deena irraid. Un tad eepreezini arriidsan tohs, kas behdās un nelaimē irraid. Paklausi mannu luhgšanu, mans Deems, tava mihla Dehla, manna Kunga un Pestitaja Jesus Kristus labbad. Amen.

Jauna Wakkara-luhgšana.

Utkal irr weena deena mannas dsihwibas beigta. Utkal esmu es turak nahzis pee fawa galla un pee muhschibas. Tu, mans Deems, effi man schodeen wiffu labbu paradisiis. Zik daschā nelaimē buhu es warrejis krist, bet tawa scheklastiba man pasargajusi. Ak kà buhs man tewim par to pateikt! Es gribu tew, mannu Deewu flaweht, kamehr es dsihwoju. Tu effi wiff labbu darrjiis. Bet woi es tarwā preekščā wiff esmu pareisi darrjiis? Woi ne esmu es daschu kaunu dohmajis, daschu grehku eekahrojis, daschas blehnas runnais, un daschadu blehdibu darrjiis, par kō man taggad ja kaunahs. Un kad tu scho nakt mannu dwehfeli pee tew aiznatu, woi esmu es gattaws preekšč Jesus sohdakehflu nakt? Ak debbes-Zehws! apschelosees par mannim, un peedoht wiffus mannus noseegumus. Es gribbu turpmak fargatees, kà es ne aplam grehkoju. Es gribbu dsihtees, ikdeenas labbaks un taisnaks tap. Palihds man zaur tarwu swehtu Garu, zeenigi dsihwoht un weenreis swehtigi nomirt. Pasarai scho nakt man un tohs Mannajus par wiffu kaunu. Dohd man saldu duffeschamu un jaunus speklus pee rihtdeenas darbeem. Kad es tew riht ar preeku pateikschu, kà tu tik daudis labba pee man darrjiis effi. Amen.



Luhgſchana preeſch ehſchanaſ.

Mihtajſ debbefu = Zehws, fwehti taggad to
baggatu maiſiti, kaſ no tawahm mihtahm
rohſahm nahſ. Lai eſ ar ſahſtu un gauſu
ehdu un dſerru, ſpirgtaſ tohpſu, un tew par
to no ſirdſ pateizu, zaur Jeſum Kriſtum.
Amen.

Luhgſchana pehz ehſchanaſ.

Waldeeſ, mihtajſ debbefu = Zehws, par tahm
mihtahm dahwanahm, ar ko tu taggad
man pa = ehdingiſ eſſi. Un ka tu to meefu ar
to baggatu maiſiti barrojiſ eſſi, ta barro ar
ridſan mannu dwehſeli ar tawu fwehtu wahrdu,
uſ muhſchigu dſihwoſchana. Amen.

